

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.1.2025
COM(2025) 30 final

**COMUNICARE A COMISIEI
CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

O Busolă pentru competitivitatea UE

O Busolă pentru competitivitatea UE

Europa deține numeroase atuuri economice, dar, pentru a-și redobândi competitivitatea și a-și asigura prosperitatea, trebuie să treacă neîntârziat la acțiune. UE are toate atuurile necesare pentru a se impune ca lider în economia mondială de mâine. Deține talente fără egal și o forță de muncă calificată, rezerve importante de capital privat, o piață unică de dimensiunile unui continent, un cadru legislativ stabil și previzibil, o guvernare bazată pe statul de drept și o economie socială de piață unică. În ultimii ani, Europa a demonstrat că are o capacitate remarcabilă de a face față diferitelor crize care s-au succedat. A ținut piept pandemiei și șocului de pe piețele energiei provocat de șantajul energetic al Rusiei. A realizat progrese concrete în cadrul dublei sale tranziții digitale și verzi și a adoptat noi politici și noi instrumente de finanțare pentru a sprijini redresarea și a spori creșterea economică.

UE trebuie să abordeze urgent barierele de care se lovește de multă vreme și deficiențele structurale care îi frânează evoluția. În ultimele mai bine de două decenii, Europa nu a reușit să țină pasul cu alte economii majore din cauza unui decalaj persistent în ceea ce privește creșterea productivității. UE a rămas în urma SUA în ceea ce privește tehnologiile de vârf, în timp ce China a recuperat decalajul pe care îl avea în multe sectoare și s-a impus ca lider în mai multe domenii de creștere emergente. Cauza profundă a acestei situații este lipsa inovării. Europa nu reușește să își transpună ideile în tehnologii noi și comercializabile și nici să integreze aceste tehnologii în baza sa industrială. În același timp, constrângerile interne limitează capacitatea întreprinderilor europene de a-și lua revanșa, acestea fiind zdrobite sub povara prețurilor ridicate la energie și a sarcinii ridicate impuse de reglementări. Totodată, întreprinderile europene se confruntă cu condiții de concurență din ce în ce mai inechitabile la nivel mondial, pe fondul utilizării pe scară largă în alte țări a subvențiilor în favoarea industriei. De asemenea, Europa este tot mai dependentă de materii prime strategice și de lanțuri de aprovizionare foarte concentrate.

Uniunea Europeană trebuie să ia urgent măsuri hotărâte pentru a-și proteja viitorul ca putere economică, ca beneficiară a investițiilor și ca pol de producție.

Miza pentru Europa nu este doar creșterea economică, ci și viitorul modelului său. Dacă nu își mărește productivitatea, Europa riscă să rămână blocată pe o traiectorie de creștere economică modestă, cu venituri mai mici pentru angajați, mai puține asigurări sociale pentru persoanele defavorizate și mai puține oportunități pentru toți. Europa se confruntă cu un context mondial marcat de rivalitatea între marile puteri, de concurența pentru supremația tehnologică și de lupta pentru controlul asupra resurselor. În acest context, competitivitatea Europei și principiile pe care le promovează nu pot considerate izolat.

Libertatea, securitatea și autonomia noastră vor depinde mai mult ca niciodată de capacitatea noastră de a inova, de a fi competitivi și de a ne dezvolta. Aceste trei direcții ne vor permite să finanțăm tranziția tehnologică și energetică a UE. Ele vor garanta faptul că modelul nostru social unic este în continuare viabil și vor oferi Europei resursele necesare pentru a-și asigura securitatea și a juca un rol global în afacerile externe. Este esențial să se creeze condițiile pentru ca întreprinderile să prospere, iar orice individ să aibă șanse egale de succes. Creșterea competitivității și a productivității va merge mână în mână cu capacitatea oamenilor. Economia verde este un motor puternic pentru o Europă mai competitivă. UE trebuie să își asigure o prosperitate și o competitivitate durabile, menținându-și în același timp economia socială de piață unică, asigurând succesul dublei tranziții verzi și digitale și protejându-și suveranitatea, securitatea economică și influența la nivel mondial. După cum a avertizat Mario Draghi, dacă acceptă un declin economic controlat și gradual, Europa se condamnă la o „agonie lentă”.

În februarie 2024, reprezentanții întreprinderilor și ai sindicatelor europene au aprobat Declarația de la Anvers, susținând necesitatea adoptării unui pact industrial. **Raportul Letta** ⁽¹⁾ a lansat avertismentul că Europa trebuie să își valorizeze mai mult atuul pe care îl reprezintă piața unică, altfel riscă să devină irelevantă într-o lume caracterizată de concurența între marile puteri. Riscul de dezindustrializare și dificultățile economice au fost elementele centrale ale dezbaterilor publice desfășurate în toate statele membre în perioada premergătoare alegerilor europene. Pe baza Agendei strategice a Consiliului European, liderii UE au adoptat Declarația de la Budapesta, care susține ideea unui pact pentru competitivitatea europeană.

Raportul Draghi ⁽²⁾, întocmit la cererea președintei Comisiei, von der Leyen, a prezentat o analiză critică a situației dificile în care se află Europa. Raportul avertizează că în viitor Europa nu se va mai putea baza pe mulți dintre factorii care i-au sprijinit creșterea economică în trecut: cererea externă puternică, favorizată de un sistem comercial mondial deschis, accesul la surse ieftine și abundente de energie fosilă și „dividendul păcii” oferit de o perioadă de relativă stabilitate geopolitică, care le-a permis guvernelor UE să își direcționeze cheltuielile către alte priorități. Europa este pe cale să își piardă motoarele creșterii tocmai acum când are nevoie să investească masiv în modernizarea economiei sale, în finanțarea tranziției verzi și digitale și în asigurarea securității sale. Raportul Draghi stabilește un diagnostic clar și oferă recomandări concrete pentru a înscrie Europa pe o traiectorie diferită. **A sosit momentul să trecem la acțiune.**

Noua Comisie are un mandat politic ambițios, bazat pe orientările politice ale președintei, de a fi o Comisie a creșterii economice și a investițiilor. Competitivitatea este una dintre prioritățile și elementele centrale ale acestui mandat. **Prezenta comunicare oferă o busolă care va ghida activitatea din următorii cinci ani a Comisiei și trece în revistă acțiunile prioritare necesare pentru a redinamiza economia europeană.**

Un nou model de competitivitate bazat pe o productivitate care are ca motor inovarea

Raportul Draghi arată că inovarea trebuie să se afle în centrul renașterii europene și că trebuie eliminate și celelalte constrângeri care îi frânează creșterea. Structura industrială a Europei a devenit statică, fiind dominată de sectoarele tradiționale, care cheltuiesc mai puțin pentru cercetare și inovare decât sectoarele cu o puternică dimensiune tehnologică din SUA, și în care puține sunt start-upurile care ating masa critică grație noilor tehnologii revoluționare ⁽³⁾. În condițiile în care se prefigurează un declin al populației sale, Europa nu poate conta pe creșterea aportului său de forță de muncă pentru a impulsiona creșterea viitoare. Așadar, productivitatea trebuie relansată prin împingerea frontierei inovării și prin investiții în competențe, nu prin limitarea creșterii salariilor.

Europa trebuie să abordeze în același timp și alte obstacole potențiale care îi frânează competitivitatea. Tranziția către o economie decarbonizată trebuie să fie favorabilă competitivității și neutră din punct de vedere tehnologic, în timp ce tranziția către surse de energie mai curate trebuie să reducă costurile cu energia și volatilitatea prețurilor. Reglementările UE trebuie să fie proporționale. UE trebuie, de asemenea, să își asigure

(1) <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

(2) https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en.

(3) Comisia Europeană (2025), Raportul anual privind piața unică și competitivitatea. Aceste elemente explică aproximativ două treimi din diferența dintre UE și SUA în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor.

prezența industrială în sectoarele tehnologice cheie și să atenueze riscurile la adresa securității și a rezilienței sale care decurg din dependențele sale; în caz contrar, incertitudinile geopolitice vor întuneca perspectivele de creștere ale întreprinderilor noastre și vor afecta negativ investițiile.

Obiectivul Busolei este de a consolida atuurile intrinseci ale Europei, de a valorifica resursele acesteia și de a elimina barierele cu care se confruntă aceasta la nivel european și național.

Europa trebuie să fie locul în care vor fi inventate, fabricate și comercializate tehnologiile, serviciile și produsele curate ale viitorului, fără să ne abatem de la obiectivul neutralității climatice. Europa trebuie să rămână locul în care inovarea științifică și în domeniul cercetării de ultimă generație sunt la ele acasă, un loc care păstrează și atrage persoanele cele mai talentate din lume și oferă locuri de muncă de calitate pentru toți, un loc în care convergența ascendentă între regiuni ne consolidează poziția pe scena mondială și unitatea, un loc care este una dintre cele mai importante destinații de investiții din lume, care recompensează asumarea de riscuri și spiritul antreprenorial.

O Busolă pentru competitivitate

Busola pentru competitivitate consacră competitivitatea drept unul dintre principiile fundamentale de acțiune ale UE.

Busola urmărește două obiective ample. În primul rând, identificarea modificărilor la nivelul politicilor necesare pentru ca Europa să treacă la o treaptă de viteză superioară. În unele domenii, politicile existente vor trebui modernizate; în altele, va fi necesară o schimbare radicală pentru a asigura adaptarea la noile realități. Al doilea obiectiv este de a dezvolta noi modalități de a lucra împreună pentru a asigura un proces decizional mai rapid și mai calitativ, a simplifica cadrele și normele europene și a soluționa problema fragmentării. Europa nu poate să țină piept concurențelor săi de talie continentală decât dacă politicile UE și cele naționale sunt aliniate în jurul acelorași obiective și se consolidează reciproc. Întrucât multe pârghii esențiale, de la politicile fiscale și privind piețele forței de muncă la politicile industriale, sunt într-o măsură semnificativă sau în parte în mâinile guvernelor UE, coordonarea reformelor și a investițiilor naționale va fi o componentă esențială a acestei strategii globale.

Raportul Draghi a identificat **trei imperative de transformare pentru stimularea competitivității**, iar Busola definește o abordare și stabilește o serie de măsuri emblematice menite să transpună fiecare dintre aceste imperative în realitate în următorii ani:

- Eliminarea decalajului în materie de inovare
- O foaie de parcurs comună pentru decarbonizare și competitivitate
- Reducerea dependențelor excesive și consolidarea securității

Aceste direcții cardinale sunt completate de acțiuni privind **catalizatorii orizontali**, care sunt necesari pentru a sprijini competitivitatea în toate sectoarele:

- **simplificarea** cadrului de reglementare, reducerea sarcinii administrative și punerea accentului pe viteză și flexibilitate;

- exploatarea pe deplin a beneficiilor de scară oferite de **piața unică** prin eliminarea barierelor;
- **asigurarea finanțării** printr-o uniune a economiilor și a investițiilor și un buget UE recalibrat;
- promovarea **competențelor și a locurilor de muncă de calitate**, asigurând în același timp echitatea socială;
- asigurarea unei mai bune **coordonări a politicilor** la nivelul UE și la nivel național.

La sfârșitul fiecărei secțiuni figurează un calendar și o listă neexhaustivă a inițiativelor planificate.

Figura 1: Busola pentru competitivitate

1 . Cele trei imperative de transformare pentru consolidarea competitivității

1.1. Eliminarea decalajului în materie de inovare

Numărul brevetelor înregistrate în UE este comparabil cu cel din SUA și din China. Cu toate acestea, doar o treime din brevetele înregistrate de universitățile din UE ⁽⁴⁾ sunt exploatate comercial. Pentru cercetătorii și antreprenorii europeni, între etapa descoperirii și a brevetării și etapa comercializării se interpun nenumărate obstacole.

UE trebuie să relanseze un ciclu virtuos al inovării. Conform raportului Draghi, creșterea productivității este rezultatul combinației a două forțe: inovarea disruptivă generată de start-upurile noi și dinamice, care fac concurență operatorilor tradiționali și câștigurile de eficiență rezultate din aplicarea acestor inovații de către industriile tradiționale mature. Dacă aceste două forțe sunt slabe – așa cum este cazul în Europa – economia ajunge să fie blocată în sectoare cu o marjă de inovare radicală tot mai redusă, iar cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare ale sectorului privat stagnează ⁽⁵⁾. **Dacă dorim ca viitorul industriei să poarte marca „fabricat în Europa”, UE trebuie să relanseze ciclul inovării.**

Înființarea de întreprinderi în Europa și extinderea acestora sunt în prezent procese care suferă din cauza fragmentării pieței, a constrângerilor în materie de capital de risc și a sprijinului insuficient pentru inovare. Start-upurile europene se confruntă cu dificultăți în a se extinde în cadrul pieței unice din cauza barierelor de reglementare persistente. Ele au, totodată, acces la capitalul de risc și la alte forme de capital speculativ

⁽⁴⁾ Comisia Europeană (2025), Raportul anual privind piața unică și competitivitatea.

⁽⁵⁾ FMI, 2024, Perspectivele economice regionale pentru Europa: Scăderea creșterii productivității în Europa: diagnostic și remedii (*Regional Economic Outlook Note Europe: Europe's Declining Productivity Growth: Diagnoses and Remedies*), 13 noiembrie 2024.

într-o măsură mai mică decât omologii lor din SUA: procentul din fondurile de capital de risc mondiale care sunt mobilizate în UE este de numai 5 %, comparativ cu 52 % în SUA și 40 % în China ⁽⁶⁾. Acești doi factori se consolidează reciproc: perspectivele de creștere mai slabe ale start-upurilor din UE și costurile mai mari în caz de eșec subminează atractivitatea acestora în ochii investitorilor. Prin urmare, multe dintre aceste start-upuri caută finanțare în SUA și se mută acolo pentru a beneficia de o piață și o bază de clienți mai mari.

O strategie specifică a UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere va aborda obstacolele care împiedică înființarea de noi întreprinderi și extinderea acestora. Strategia va începe prin a îmbunătăți relațiile dintre universități și întreprinderi și prin a crea perspective mai favorabile de comercializare a brevetelor. Strategia va elimina barierele create de lipsa accesului la capitalul de risc, de fragmentarea pieței unice și de disponibilitatea și mobilitatea limitate ale talentelor și ale lucrătorilor calificați, precum și de faptul că sprijinul pentru inovare este insuficient de bine direcționat. **Actul european pentru inovare** va promova accesul întreprinderilor inovatoare la infrastructurile europene de cercetare și tehnologie, la activele intelectuale generate de cercetarea și inovarea finanțate din fonduri publice în vederea sporirii numărului de brevete înregistrate, precum și la spații de testare în materie de reglementare care să le permită firmelor inovatoare să dezvolte și să testeze idei noi.

Oferirea posibilității întreprinderilor inovatoare de a beneficia de un set unic și armonizat de norme aplicabile la nivelul întregii UE, indiferent de statul în care investesc și în care își desfășoară activitatea pe piața unică, în loc să se confrunte cu 27 de regimuri juridice distincte, ar reprezenta o adevărată schimbare de paradigmă. Prin urmare, Comisia va propune un **al 28-lea regim juridic**, care va simplifica normele aplicabile și va reduce costul eșecului, ținând cont și de toate aspectele relevante în materie de drept al societăților comerciale, de insolvență, de drept al muncii și de legislație fiscală.

Pe măsură ce întreprinderile inovatoare se vor dezvolta în Europa, UE va face tot posibilul pentru a se asigura că acestea dispun de finanțarea de care au nevoie. Europei nu îi lipsesc resursele de capital, însă acestea sunt puse la dispoziție în principal prin finanțare bancară, mai degrabă decât prin capitaluri proprii sau alte forme de capital de risc. Pentru a crea un mediu de finanțare mai adecvat pentru start-upuri și pentru întreprinderile în faza de extindere, viitoarele inițiative care vor fi adoptate în cadrul uniunii europene a economiilor și a investițiilor vor include măsuri de stimulare a capitalului de risc european (a se vedea secțiunea 2.3).

În plus, Comisia va colabora cu Grupul BEI și cu investitorii privați pentru a implementa un program de investiții TechEU care va contribui la reducerea deficitului de finanțare, sprijinind astfel inovarea disruptivă, consolidând capacitatea industrială a Europei și susținând întreprinderile aflate în faza de extindere care investesc în tehnologii inovatoare, cum ar fi IA, tehnologiile curate, materiile prime critice, stocarea energiei, informatica cuantică, semiconductorii, științele vieții și neurotehnologia.

Pe măsură ce se va contura o viziune pentru viitorul agriculturii și al sistemelor alimentare, ar trebui să se acorde sprijin și antreprenoriatului în agricultură ca vector al unor practici agricole inovatoare și mai durabile.

Europa va sprijini, de asemenea, fluxul inovării, acordând o atenție sporită mobilizării de fonduri în favoarea cercetării și dezvoltării și coordonării acestora

⁽⁶⁾ BEI, „Decalaje din perspectiva extinderii întreprinderilor: constrângerile piețelor financiare care frânează avântul întreprinderilor inovatoare din Uniunea Europeană” (*The scale-up gap: Financial markets constraints holding back innovative firms in the European Union*), 2024.

pentru a le direcționa către proiecte cu impact ridicat. Pentru a crea un cadru general mai favorabil inovării, Comisia va prezenta un **act legislativ privind spațiul european de cercetare** menit să consolideze investițiile în C-D, aducându-le la obiectivul de 3 % din PIB, să canalizeze mai mult sprijinul pentru cercetare către prioritățile strategice, să consolideze alinierea priorităților de finanțare ale UE cu cele ale statelor membre și să promoveze circulația cunoștințelor și a talentelor în întreaga Europă. Astfel cum se sugerează în raportul Draghi, activitatea de sprijinire a extinderii întreprinderilor cu un profil ridicat de risc începută de Consiliul European pentru Inovare ar trebui să continue cu o asumare sporită a riscurilor, inspirându-se din elemente ale modelului DARPA ⁽⁷⁾.

Urmărirea excelenței în ceea ce privește tehnologiile pe care se sprijină economia de mâine

Când vor fi eliminate barierele în calea extinderii întreprinderilor, Europa va trebui să asigure condițiile necesare pentru ca tehnologiile de vârf să prospere. Europa trebuie să se afle în avangarda inovării în sectoarele tehnologice care vor fi importante în economia de mâine – cum ar fi inteligența artificială (IA), tehnologiile semiconductorilor și cele cuantice, materialele avansate, biotehnologiile, tehnologiile energetice curate, robotica, tehnologiile spațiale, mobilitatea conectată și autonomă și altele – pentru a-și consolida suveranitatea tehnologică și competitivitatea.

Europa a fost deschizătoare de drumuri în ceea ce privește asigurarea unui cadru stabil și sigur pentru întreprinderile care dezvoltă și exploatează tehnologii digitale pe piața unică, prin măsuri precum Regulamentul privind datele și Regulamentul privind guvernarea datelor, Regulamentul privind reziliența cibernetică și Regulamentul privind IA, precum și prin inițiative sectoriale precum Regulamentul privind industria „zero net” și noul spațiu european al datelor medicale. Standardele europene au influențat evoluția cadrului de reglementare la nivel mondial. Accentul trebuie să cadă acum pe valorizarea talentelor noastre în domeniul tehnologiei și pe stimularea dezvoltării industriale de talie mondială în UE pentru a profita pe deplin de câștigurile de productivitate generate de tehnologie.

Europa trebuie să se doteze cu infrastructurile de calcul, de tehnologie de tip cloud și de date de care are nevoie pentru a se impune ca lider în domeniul IA. Ca parte a **Strategiei continentale privind IA**, inițiativa privind **fabricile de IA** își propune să valorifice toate beneficiile generate de efectele de acumulare și de rețea la nivel european. Bazându-se pe rețeaua europeană existentă de talie mondială de supercalculatoare EuroHPC, inițiativa prevede crearea de „fabrici de IA” care să stimuleze puterea de calcul a Europei și să o facă accesibilă pentru start-upuri, cercetători și industrie, astfel încât aceștia să își poată antrena, forma, dezvolta și îmbunătăți modelele de IA. În paralel, prin intermediul unui **act legislativ al UE privind dezvoltarea tehnologiei de cloud și a IA**, Comisia va mobiliza inițiative publice și private pentru a înființa noi gigafabrici de IA specializate în antrenarea modelelor de IA foarte mari, favorizând astfel apariția unor ecosisteme de IA esențiale în întreaga UE. Actul legislativ va defini, de asemenea, criterii minime pentru serviciile de cloud oferite în Europa. Aceste măsuri vor fi complementare sprijinului acordat pentru proiectarea și fabricarea de cipuri în Europa și vor fi avute, de asemenea, în vedere acțiuni suplimentare în ceea ce privește cipurile de IA de ultimă generație. Întrucât disponibilitatea unor volume mari de date de înaltă calitate este o componentă esențială a dezvoltării IA, Comisia va propune o **strategie pentru o uniune a datelor** pentru a îmbunătăți și a facilita schimbul securizat de date private și publice, a

⁽⁷⁾ Raportul Draghi „Viitorul competitivității europene – analiză aprofundată și recomandări”, pagina 248.

simplifica regimul de reglementare și aplicarea acestuia și a accelera dezvoltarea de noi sisteme sau aplicații.

Europa trebuie, de asemenea, să se mențină pe o poziție de lider în domeniul **tehnologiilor cuantice**, acestea putând revoluționa sistemele digitale de criptare care stau la baza comunicațiilor utilizate în prezent în domeniul securității și apărării, sistemele de sănătate prin imagistica medicală și descoperirea de medicamente, precum și tranzacțiile între întreprinderi. Vor fi prezentate o **strategie privind tehnologiile cuantice** și un **act legislativ privind tehnologiile cuantice**, care se vor baza pe Actul legislativ existent privind cipurile pentru a aborda problema fragmentării legislative, a alinia între ele programele UE și pe cele naționale și a sprijini investițiile în infrastructura paneuropeană de calcul cuantic, de comunicații cuantice și de detecție cuantică.

Investiții în noii vectori ai creșterii

Științele vieții impulsionează inovarea în domeniul biotehnologiei și au un mare potențial de susținere a competitivității în toate sectoarele, de la farmacie la agricultură, de la sectorul energetic la cel al alimentelor și furajelor. **Strategia UE în domeniul bioeconomiei** va poziționa UE pe piața în expansiune rapidă a bioeconomiei, oferindu-i perspective de creștere semnificative în sectoarele materialelor din bioresurse, producției biotehnologice, biosubstanțelor chimice și agrobiotehnologiei; de asemenea, va reduce dependența noastră de combustibilii fosili și va îmbunătăți perspectivele economice ale zonelor noastre rurale. Un nou **act legislativ european privind biotehnologiile** va oferi un cadru orientat spre viitor, favorabil inovării în domenii precum evaluarea tehnologiilor medicale și studiile clinice intervenționale și care, pe un plan mai general, va permite valorificarea potențialului de creștere pe care îl pot aduce biotehnologiile economiei noastre.

Cererea de **materiale avansate inovatoare** va crește exponențial în următorii ani, atrăgând investiții și remodelând lanțurile de aprovizionare globale. Comisia va prezenta un **act legislativ privind materialele avansate** care va stabili condițiile-cadru pentru sprijinirea întregului ciclu de viață al acestora, din etapa cercetării și inovării la etapa înființării de start-upuri și, în final, a producției și desfacerii.

În aceeași ordine de idei, **sectorul spațial** este un sector de înaltă tehnologie care se preconizează că va crește de nouă ori până în 2030. Competitivitatea sectorului spațial european trebuie menținută printr-o mai bună coordonare a cheltuielilor publice, prin sprijinirea investițiilor start-upurilor și ale întreprinderilor aflate în faza de extindere inovatoare din Europa și prin consolidarea rezilienței lanțului de aprovizionare pentru sectorul spațial. O propunere de **act legislativ privind spațiul** va proteja și va îmbunătăți funcționarea pieței interne a activităților spațiale printr-un set de măsuri care vor armoniza cerințele privind siguranța, reziliența și sustenabilitatea activităților spațiale la nivelul Uniunii și vor elimina fragmentarea care decurge din legislațiile naționale.

Politica în domeniul concurenței este, de asemenea, o pârgie importantă pentru consolidarea competitivității Europei. Asigurarea respectării riguroase și eficace a normelor antitrust și a celor privind concentrările economice, în conformitate cu norme clare și previzibile, protejează concurența loială și stimulează întreprinderile să inoveze și să devină mai eficiente. În același timp, în cursa mondială pentru dezvoltarea de tehnologii profunde și inovații radicale, politica în domeniul concurenței trebuie să țină pasul cu evoluția piețelor și cu inovarea tehnologică. Pentru aceasta este nevoie de o abordare nouă, mai bine orientată către atingerea obiectivelor comune și care să le permită întreprinderilor

să se extindă pe piețele mondiale, asigurând în același timp condiții de concurență echitabile pe piața unică.

Această nouă abordare ar trebui să fie reflectată în **orientările revizuite pentru evaluarea concentrărilor economice**, astfel încât să se acorde o greutate suficientă inovării, rezilienței și intensității investițiilor concurenței în anumite sectoare strategice, având în vedere nevoile acute ale economiei europene. La un nivel mai general, noua abordare cu privire la politica UE în domeniul concurenței presupune nu numai simplificarea și accelerarea procesului de asigurare a respectării normelor de concurență, ci și consolidarea acestor norme și țintirea lor mai eficientă. Se va asigura astfel o abordare coerentă, care va permite atingerea obiectivelor generale ale UE, în special eliminarea decalajului în materie de inovare, răspunderea la cerința unei eficacități de scară, după caz, și sprijinirea decarbonizării industriei UE. De exemplu, Comisia va revizui cadrul privind transferul de tehnologie ⁽⁸⁾ pentru a se asigura că întreprinderile dispun de norme clare, simple și actualizate pentru a putea încheia contracte de acordare de licență pentru transferul de tehnologie favorabile concurenței, facilitând astfel difuzia tehnologică, stimulând cercetarea și dezvoltarea inițială și promovând inovarea. Punerea în aplicare a Regulamentului privind piețele digitale va permite deschiderea unor ecosisteme închise și le va permite întreprinderilor inovatoare să le propună noi servicii digitale clienților. Nu în ultimul rând, Comisia va promova utilizarea la o scară mai largă a proiectelor importante de interes european comun (PIIEC) în combinație cu Instrumentul de coordonare a competitivității (a se vedea secțiunea 2.5).

Difuzia inovării în întreaga economie

Digitalizarea și difuzia tehnologiilor de vârf în întreaga economie europeană reprezintă al doilea element necesar pentru stimularea creșterii productivității Europei. În ansamblu, 70 % din valoarea nouă creată în economia mondială în următorii 10 ani se va datora progresului digital ⁽⁹⁾.

Integrarea IA în sectoare strategice în care Europa este în mod tradițional puternică va fi esențială pentru menținerea avantajului său competitiv. În prezent, doar un procent limitat din întreprinderile din UE au adoptat tehnologiile digitale, și doar 13 % au adoptat IA ⁽¹⁰⁾. **Strategia privind aplicarea IA** va urmări să stimuleze noile utilizări industriale ale IA în sectoare precum industria prelucrătoare, industria autovehiculelor, energia, robotica, industria farmaceutică și aeronautică, serviciile financiare, precum și să îmbunătățească serviciile publice, de exemplu în domeniul îngrijirilor de sănătate și al justiției.

Digitalizarea serviciilor publice și integrarea IA în sectorul public vor spori competitivitatea. O mai bună coordonare și sprijinire la nivelul UE a acestor utilizări verticale ale IA și a utilizării IA în domeniul științific ar putea fi asigurate prin crearea unui „CERN pentru IA”. În acest sens, **Consiliul European pentru Cercetare și Consiliul**

⁽⁸⁾ Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de transfer de tehnologie și Orientările privind transferul de tehnologie.

⁽⁹⁾ Forumul Economic Mondial, „Pentru o creștere favorabilă incluziunii, liderii trebuie să îmbrățișeze un viitor economic global și deschis” (*For inclusive growth, leaders must embrace a global and open economic future*), ianuarie 2025.

⁽¹⁰⁾ Eurostat – Sondaj la nivelul UE privind utilizarea TIC și a comerțului electronic în întreprinderi (ianuarie 2025). Deși IA este utilizată tot mai mult de la un an la altul, potențialul de utilizare mult mai largă a IA rămâne insuficient exploatat.

European pentru Inovare trebuie să acționeze în domeniile lor de competență urmărind aceleași interese strategice și să coopereze mai strâns între ele pentru a obține rezultate.

Întreprinderile producătoare dominante pe piață trebuie, de asemenea, să asigure o intensitate a C-D mai mare și să accelereze totodată difuzia inovării. Parteneriatele strategice cu start-upurile ar putea favoriza dezvoltarea de noi produse și sisteme. Viitoarea finanțare a UE pentru cercetare va sprijini în mod specific competitivitatea industrială printr-o abordare mai strategică și mai puțin birocratică în ceea ce privește sprijinirea tranziției de la cercetarea aplicată la faza de extindere.

Pentru a elimina decalajul în materie de inovare va fie nevoie de investiții în infrastructura digitală de ultimă generație, inclusiv în rețele moderne de fibră optică, în soluții fără fir și prin satelit, precum și investiții în 6G și în capacitățile de tehnică de calcul în cloud. Cu toate acestea, Europa mai are mult până când își va putea atinge obiectivele fixate în cadrul deceniului digital pentru 2030 în ceea ce privește conexiunile de infrastructură. Pentru a o repune pe traiectoria corectă, va fi prezentat un **act legislativ privind rețelele digitale** care va propune soluții de îmbunătățire a stimulentei de piață pentru construirea rețelelor digitale ale viitorului, de reducere a sarcinii și a costurilor de asigurare a conformității și de îmbunătățire a conectivității digitale pentru utilizatorii finali, prin crearea unei piețe unice integrate pentru conectivitate și a unei politici mai coordonate a UE în domeniul spectrului de frecvențe radio.

Acțiuni emblematice în cadrul pilonului 1

- Strategia privind start-upurile și întreprinderile în faza de extindere [T2 2025]
- Al 28-lea regim juridic [T4 2025 - T1 2026]
- Actul european pentru inovare [T4 2025 – T1 2026]
- Actul privind spațiul european de cercetare [2026]
- Inițiativa privind fabricile de IA [T1 2025], Strategia privind aplicarea IA, Strategia privind IA în domeniul științific și Strategia pentru o uniune a datelor [T3 2025]
- Actul legislativ al UE privind dezvoltarea tehnologiei de tip cloud și a IA [T4 2025 – T1 2026]
- Strategia UE privind tehnologiile cuantice [T2 2025] și Actul legislativ privind tehnologiile cuantice [T4 2025]
- Actul legislativ european privind biotehnologiile și Strategia în domeniul bioeconomiei [2025-2026]
- Strategia privind științele vieții [T2 2025]
- Actul legislativ privind materialele avansate [2026]
- Actul legislativ privind spațiul [T2 2025]
- Revizuirea Orientărilor privind controlul concentrărilor orizontale

1.2. O foaie de parcurs comună pentru decarbonizare și competitivitate

Europa a definit un cadru ambițios care să îi permită să devină o economie decarbonizată până în 2050. Ea va rămâne pe traiectoria care să îi permită să atingă acest obiectiv, inclusiv obiectivul intermediar de 90 % fixat pentru 2040 ⁽¹¹⁾. Acest cadru poate stimula competitivitatea în măsura în care obiectivele și politicile sunt aliniate, întrucât oferă certitudine și previzibilitate atât întreprinderilor, cât și investitorilor. În plus, după cum se arată în raportul Draghi, politicile de decarbonizare reprezintă un motor puternic al creșterii atunci când sunt bine integrate cu politicile industriale, în materie de concurență, cele economice și comerciale. Această convingere va inspira inițiativa „**Pactul pentru o industrie curată**”, care urmărește să asigure faptul că UE este un loc atractiv pentru industria producătoare, inclusiv pentru industriile mari consumatoare de energie, și să promoveze tehnologiile curate și noile modele de afaceri circulare în vederea îndeplinirii obiectivelor fixate în materie de decarbonizare.

Energie la prețuri accesibile

UE trebuie să abordeze fără întârziere problema prețurilor ridicate și volatile la energie pentru întreprinderile și gospodăriile europene. Prețurile la energie sunt mult mai mari decât în regiunile concurente și variază semnificativ de la un stat membru la altul. O parte din factorii responsabili pentru prețurile ridicate la energie în Europa sunt structurali. Aproape două treimi din energia Europei se bazează pe importuri de combustibili fosili. Manipularea de către Rusia a acestei dependențe în contextul războiului său de agresiune împotriva Ucrainei este principalul factor responsabil de cele mai recente creșteri fulminante ale prețurilor. Această dependență poate fi redusă doar în timp, pe măsură ce o pondere tot mai mare de energie va fi produsă din surse decarbonizate în Europa. Prin urmare, UE trebuie să accelereze tranziția către o energie curată și să promoveze electrificarea. Însă unele dintre componentele de cost ale prețurilor la energie pot fi atenuate **pe termen scurt**, deoarece sunt cauzate de ineficiențe în stabilirea tarifelor de rețea și la nivelul taxării sau de lipsa integrării pieței energiei.

Aceste aspecte vor fi abordate în **Planul de acțiune privind energia la prețuri accesibile** printr-o serie de măsuri menite să asigure faptul că gospodăriile și consumatorii industriali au un acces direct mai larg la surse ieftine de energie. Planul va contribui la valorificarea beneficiilor scăderii costurilor la energie rezultate ca urmare a unei mai bune integrări a pieței, va extinde utilizarea garanțiilor și a instrumentelor de reducere a riscurilor pentru a facilita încheierea de contracte de achiziție de energie electrică pe termen lung, îi va încuraja pe clienții industriali să furnizeze servicii de flexibilitate a cererii și va favoriza o alocare echitabilă a costurilor sistemului energetic prin intermediul unor tarife mai bine gândite.

Un element indispensabil al acestui plan este realizarea de investiții în rețelele europene care să acompanieze tranziția către un sistem energetic „zero net”, să reducă riscurile de reducere a producției de energie din surse regenerabile și să exploateze beneficiile pieței unice europene a energiei. Europa trebuie să investească mai mult în

(11) Cf. Alegerea Europei: Orientări politice pentru următoarea Comisie Europeană (2024-2029).

modernizarea și extinderea rețelei sale de infrastructură de transport și distribuție a energiei, accelerând investițiile în rețelele de transport al energiei electrice, al hidrogenului și al dioxidului de carbon, precum și în sistemele de stocare.

Argumente economice în favoarea unei producții curate

Pentru a reorienta economia către o producție curată și către circularitate, UE trebuie să dezvolte piețe-lider și politici care să recompenseze întreprinderile care fac primele trecerea la energia curată. Cel mai puternic catalizator al acestui proces constă în valorificarea avantajelor pe care le reprezintă piața internă a UE. Acest lucru poate fi realizat prin noi măsuri de încurajare a cererii de produse cu emisii scăzute de dioxid de carbon, cum ar fi analiza comparativă/etichetarea, mandatele sau preferințele în achizițiile publice sau stimulentele financiare prin contracte pentru diferență. Asigurând coordonarea dintre UE și statele membre, Comisia va promova agregarea cererii și va coordona acțiunile între statele membre, inclusiv printr-o utilizare mai largă și mai simplă a sistemelor de licitație ca serviciu ⁽¹²⁾.

Pe lângă stimulentele pentru cerere, producătorii de tehnologii curate au nevoie de sprijin pentru a își putea vedea activitatea inovatoare reflectată în deținerea unei poziții de lider în sectorul producției. Pentru a asigura o mai bună acompaniere a întreprinderilor, în special a celor mari consumatoare de energie, în eforturile lor de a face tranziția către tehnologiile curate, este nevoie de un cadru în materie de ajutoare de stat flexibil și favorabil. În **Pactul pentru o industrie curată**, Comisia va stabili în ce măsură ajutoarele simplificate și bine direcționate pot stimula și mai mult investițiile în decarbonizare, evitând în același timp denaturările pieței. În același spirit, Comisia va invita statele membre să se asigure că elementele sistemelor lor fiscale care au un impact asupra stimulentei în favoarea investițiilor private, cum ar fi normele privind amortizarea și creditele fiscale, susțin argumentele economice în favoarea unei producții curate.

Sectoarele mari consumatoare de energie, cum ar fi cele ale oțelului, metalelor și produselor chimice, se numără printre cele mai vulnerabile sectoare în această etapă de tranziție. Aceste industrii reprezintă coloana vertebrală a sistemului de producție european, deoarece produc anumiți factori de producție esențiali pentru întregul lanț valoric. Pentru a însoți tranziția acestor sectoare, vor fi prezentate planuri de acțiune adaptate pentru unele dintre acestea după adoptarea Pactului pentru o industrie curată, pe baza unui dialog și a unei consultări strânse cu părțile interesate. De exemplu, în primăvara anului 2025, **Planul de acțiune privind oțelul și metalele** va propune măsuri concrete pentru a răspunde nevoilor de investiții, pentru a aborda problema accesului la materiile prime și materiile prime secundare și a utilizării instrumentelor de apărare comercială și va oferi o soluție pe termen lung pentru a înlocui actualele măsuri de salvagardare având în vedere supracapacitatea de pe piața mondială ca urmare a practicilor neorientate către piață. **Pachetul privind industria chimică**, prevăzut să fie adoptat la sfârșitul anului 2025, va avea o importanță crucială pentru a asigura competitivitatea industriei, precum și protecția sănătății umane și a mediului și va examina, de asemenea, aprovizionarea cu substanțe chimice critice.

Mobilitatea și neutralitatea tehnologică sunt esențiale pentru competitivitate. Comisia a lansat dialogul strategic cu sectorul autovehiculelor pentru a aborda urgent provocările

⁽¹²⁾ Licitarea ca serviciu a fost experimentată pentru prima oară în cadrul Fondului UE pentru inovare destinat Băncii pentru Hidrogen, permițând statelor membre să sprijine proiecte eligibile pentru care finanțarea din partea UE era insuficientă.

cu care se confruntă acest sector în prezent și pentru a propune strategii și soluții concrete care să asigure faptul că această industrie-cheie are un viitor solid în Europa. Dialogul va aborda provocările legate de inovare și poziția de lider în domeniul tehnologiilor viitorului, de tranziția curată și decarbonizare, de accesul la materii prime competitive la nivel mondial și securitatea aprovizionării, de forța de muncă și competențe, de comerțul echitabil și concurența pe scena mondială, de raționalizarea reglementărilor și punerea lor în aplicare și de stimularea cererii prin investiții în infrastructura de reîncărcare și prin promovarea cumpărării de vehicule electrice. Standardele privind emisiile de CO₂ oferă previzibilitate pe termen lung pentru canalizarea investițiilor necesare. În cadrul dialogului, vom identifica soluții imediate pentru a proteja capacitatea industriei de a investi, analizând posibilele flexibilități pentru a ne asigura că industria noastră rămâne competitivă, fără a scădea nivelul general de ambiție al obiectivelor fixate pentru 2025. În plus, atingerea obiectivului neutralității climatice prevăzut pentru 2035 va necesita o abordare neutră din punct de vedere tehnologic, în care e-combustibilii joacă un rol important prin modificarea punctuală a reglementărilor în contextul revizuirii preconizate a acestora. Concluziile dialogului vor sta la baza unui **plan de acțiune industrială al UE pentru sectorul autovehiculelor**, inclusiv al unor inițiative ambițioase în materie de ofertă și cerere, cum ar fi o propunere privind ecologizarea parcurilor de vehicule ale întreprinderilor.

În paralel, Comisia va prezenta un **plan de investiții în domeniul transporturilor durabile**, care va include măsuri suplimentare pentru a reduce riscurile asociate investițiilor necesare pentru creșterea rapidă a infrastructurii de reîncărcare și a producției și distribuției de combustibili din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru transport. O nouă strategie va evidenția rolul pe care îl vor juca **porturile și industria maritimă** europeană în viitoarea economie a UE și, în același timp, se vor depune, de asemenea, eforturi suplimentare pentru a consolida conectivitatea rețelelor feroviare transfrontaliere pe teritoriul UE, inclusiv printr-un plan pentru o rețea feroviară europeană de mare viteză ambițioasă.

Europa trebuie să ia măsuri pentru a aborda problema relocării emisiilor de dioxid de carbon generate de industriile sale. Situația industriilor mari consumatoare de energie incluse în sistemul european de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) și necesitatea reducerii la minimum a cazurilor de eludare a normelor și a consecințelor nedorite asupra lanțurilor valorice vor sta la baza viitoarei revizuirii a mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră ⁽¹³⁾. Pentru a consolida eficacitatea mecanismului, această revizuire va analiza posibila extindere a sferei de aplicare a acestui mecanism la alte sectoare și produse din aval, precum și posibilele măsuri care pot fi luate pentru a aborda impactul acestuia asupra exporturilor bunurilor relevante. Acest lucru va consolida obiectivul de prevenire a „relocării emisiilor de dioxid de carbon” și de asigurare a unui impact mai mare în ceea ce privește promovarea stabilirii de tarife pentru emisiile de carbon la nivel mondial și, în consecință, a unor condiții de concurență echitabile la nivel internațional.

Pentru a proteja și a promova **tehnologiile curate și producția decarbonizată** în UE, Pactul pentru o industrie curată și programele adoptate în temeiul acestuia vor acționa într-o manieră coordonată diferite pârgșii de politică, de la măsuri de facilitare a acordării

⁽¹³⁾ Această revizuire este independentă de pregătirile care au loc în prezent pentru simplificarea pe termen scurt a anumitor aspecte ale mecanismului. A se vedea secțiunea 2.1 de mai jos.

de permise și autorizații la stimulente pentru politica industrială, de la norme reformate privind achizițiile publice la instrumente de apărare comercială, de la investiții ținute în cadrul strategiei „Global Gateway” și parteneriate internaționale la un acces extins pe piață. Intervențiile la nivel de politici se vor baza pe evaluarea nevoilor și a perspectivelor pieței, punând accentul pe tehnologiile esențiale pentru decarbonizare și reziliența economică, pe sectoarele emergente sau pe tehnologiile în cazul cărora producția internă actuală a UE riscă să fie expusă unor presiuni din partea concurenților internaționali care beneficiază de pe urma unor condiții de concurență inechitabile, a unor subvenții sau politici de sprijin care conduc la o supracapacitate pe fondul practicilor neorientate către piață. O mare parte din tehnologiile eficiente din punct de vedere energetic sunt fabricate în Europa, ceea ce conferă un avantaj competitiv economiei UE. Pentru a atinge obiectivul neutralității climatice, va fi nevoie de emisii negative. Vor fi dezvoltate stimulente, de exemplu în contextul revizuirii Directivei EU ETS în 2026, pentru a avansa argumente economice în favoarea eliminării permanente a dioxidului de carbon pentru a compensa emisiile reziduale generate de sectoarele greu de decarbonizat.

În fine, **viziunea pentru agricultura și producția alimentară a UE** va defini modalitățile de asigurare a competitivității și a sustenabilității pe termen lung în limitele planetei pentru sectoarele agricol și alimentar, asigurând dezvoltarea unor zone rurale prospere, securitatea alimentară și reziliența. Pactul european privind oceanele va permite Europei să își valorifice vasta sa zonă maritimă și linia de coastă pentru a stimula inovarea prin intermediul noilor tehnologii albastre, al producției de energie curată și al securității alimentare.

Valorificarea potențialului economiei circulare

Utilizarea eficientă a resurselor și stimularea utilizării circulare a materialelor susțin decarbonizarea, competitivitatea și securitatea economică. Se preconizează că potențialul circular al pieței europene a refabricării va crește de la valoarea sa actuală de 31 de miliarde EUR la 100 de miliarde EUR până în 2030, creând astfel 500 000 de noi locuri de muncă ⁽¹⁴⁾. Europa trebuie să își propună crearea unei piețe unice pentru deșeuri, pentru materialele secundare și cele reutilizabile, pentru a spori eficiența și a extinde reciclarea. O propunere de **act legislativ privind economia circulară** va cataliza investițiile în capacitatea de reciclare și va încuraja industria UE să înlocuiască în mod eficace materialele virgine și să reducă depozitarea și incinerarea materiilor prime utilizate. Această propunere va fi însoțită de introducerea unor cerințe de proiectare ecologică pentru grupele importante de produse.

Acțiuni emblematică în cadrul pilonului 2

- Pactul pentru o industrie curată și un plan de acțiune privind energia la prețuri accesibile [T1 2025]
- Actul legislativ privind accelerarea decarbonizării industriale [T4 2025]
- Planul de acțiune privind electrificarea și pachetul privind rețelele europene [T1 2026]
- Noul cadru privind ajutoarele de stat [T2 2025]

⁽¹⁴⁾ Banca Mondială, 2022.

- Planul de acțiune privind oțelul și metalele [2025]
- Pachetul privind industria chimică [T4 2025]
- Dialogul strategic privind viitorul industriei europene a autovehiculelor și Planul de acțiune industrială [T1 2025]
- Planul de investiții pentru un transport durabil [T3 2025]
- Strategia portuară europeană și Strategia maritimă industrială [2025]
- Planul privind căile ferate de mare viteză [2025]
- Revizuirea mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră [2025]
- Actul legislativ privind economia circulară [T4 2026]
- Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar [T1 2025]
- Pactul privind oceanele [T2 2025]
- Modificarea Legii climei [2025]

1.3. Reducerea dependențelor excesive și consolidarea securității

Conexiunile globale create de UE în întreaga lume sprijină atât creșterea economică, cât și securitatea. UE este extrem de deschisă schimburilor comerciale, ceea ce creează interconexiuni profunde, sprijinind diversificarea lanțurilor de aprovizionare și alianțele strânse cu parteneri-cheie. Comerțul va fi esențial pentru creșterea viitoare a UE.

UE, ca parte a unui sistem economic mondial fragmentat de concurența geopolitică și de tensiunile comerciale, trebuie să integreze mai strâns considerentele de securitate și de autonomie strategică deschisă în politicile sale economice. Mediul de securitate este o condiție prealabilă pentru succesul economic și competitivitatea întreprinderilor din UE. Întreprinderile nu vor face investiții pe termen lung în domeniile în care se confruntă cu incertitudini în ceea ce privește mediul de securitate sau cu amenințări la adresa infrastructurii critice, în care se tem că lanțurile lor de aprovizionare vor fi perturbate și blocate ca urmare a tensiunilor internaționale sau în care investițiile lor riscă să fie periclitate din cauza concurenței neloiale ce decurge din condiții de concurență inechitabile la nivel mondial. În același timp, securitatea și reziliența pot deveni motoare ale competitivității și ale inovării.

Comerțul și securitatea economică

Comerțul cu țările terțe este un vector-cheie al prosperității Europei. În prezent, comerțul exterior cu bunuri și servicii reprezintă deja o parte importantă din PIB-ul UE. În 2023, comerțul transatlantic dintre UE și SUA a depășit 1,5 mii de miliarde EUR; luate împreună, schimburile comerciale dintre UE și SUA reprezintă aproape 30 % din comerțul mondial. Privind în perspectivă, se preconizează că 90 % din creșterea economică mondială va avea loc în afara granițelor Europei. Prin urmare, un grad ridicat de deschidere comercială este esențial, nu numai pentru susținerea prosperității Europei, ci și pentru consolidarea rezilienței acesteia.

Capacitatea UE de a diversifica și de a reduce dependențele va depinde de existența unor parteneriate eficace. UE dispune deja de cea mai mare rețea de acorduri comerciale din lume, care înregistrează cea mai rapidă creștere, acoperind 76 de țări care reprezintă aproape jumătate din comerțul UE. Suntem cel mai important partener comercial pentru 72 de țări care reprezintă 38 % din PIB-ul mondial. Mobilizăm, de asemenea, în întreaga lume pachete de investiții în cadrul strategiei Global Gateway, în domenii-cheie în care interesele economice ale Europei se întrepătrund cu cele ale partenerilor săi.

Încheierea negocierilor privind **Acordul UE-Mercosur** și modernizarea **Acordului global de asociere UE-Mexic** ilustrează faptul că schimburile comerciale reciproc avantajoase pot merge mână în mână cu crearea unor condiții de concurență echitabile, cu reciprocitatea și cu creșterea securității economice. De exemplu, pornind de la valoarea de referință de 84 de miliarde EUR a exporturilor anuale ale UE, eliminarea taxelor vamale ridicate cu țările Mercosur le va permite exportatorilor din UE să economisească peste 4 miliarde EUR pe an ⁽¹⁵⁾ și să beneficieze de avantajul primului venit. Accesul la achizițiile publice, accesul preferențial exclusiv la anumite materii prime critice și bunuri de mediu, precum și protecția a peste 350 de indicații geografice ale UE pentru produsele alimentare tradiționale reprezintă oportunități majore de intensificare a schimburilor comerciale. În același timp, sunt prevăzute garanții pentru sectoarele sensibile ⁽¹⁶⁾. UE va continua să colaboreze îndeaproape cu partenerii săi pentru a continua să-și extindă vasta sa rețea de acorduri comerciale, să deschidă accesul pe piață pentru întreprinderile europene, să asigure o mai mare reciprocitate, promovând în același timp comerțul mondial deschis, bazat pe norme, guvernat de o OMC modernizată.

UE trebuie să își adapteze în continuare oferta și să caute noi modalități de a-și aprofunda parteneriatele și de a crea beneficii pentru întreprinderile europene, de la încheierea de **acorduri privind comerțul digital** (cu privire la care sunt în curs negocieri cu Coreea, iar cele cu Singapore au fost finalizate) și de **acorduri de recunoaștere reciprocă** (care sunt în vigoare și în curs de definitivare cu mai mulți parteneri, inclusiv Australia, Canada, Japonia, Noua Zeelandă, Elveția și SUA, reducând costurile aferente procedurilor de verificare a conformității) la încheierea de **acorduri de facilitare a investițiilor durabile** (dintre care primul a fost finalizat, iar celelalte sunt în curs de definitivare). În acest scop, noile noastre **parteneriate pentru comerț și investiții curate** vor aduce într-un singur parteneriat bazat pe o abordare panguvernamentală integratoare norme specifice privind comerțul și investițiile, investițiile „Global Gateway” și cooperarea în materie de reglementare. Ele vor oferi oportunități de a contribui la asigurarea aprovizionării cu materii prime, cu energie curată, combustibili durabili pentru transport și tehnologii curate în întreaga lume, intensificând în același timp investițiile europene durabile care sunt benefice pentru țările partenere și contribuind la atingerea obiectivelor globale în materie de energie promovate de președinta von der Leyen. Noul **Pact pentru Mediterana**, o inițiativă ambițioasă privind cooperarea transmediteraneană în domeniul energiei și al

⁽¹⁵⁾ Taxa medie la import în țările Mercosur este mai mare decât în multe alte regiuni ale lumii, situându-se la 13,5 %. În schimb, valoarea medie a taxelor vamale aplicate de UE pentru toate mărfurile importate este de 1,8 %. Prin urmare, beneficiile liberalizării tarifelor cu țările Mercosur sunt semnificative pentru UE.

⁽¹⁶⁾ Mecanismele de protecție suplimentare, cum ar fi clauzele de salvagardare, îi permit UE să riposteze în cazul în care se constată că importurile din țările Mercosur, cum ar fi carnea de vită în cadrul unui contingent tarifar, cauzează prejudicii semnificative pe piețele UE. În afară de clauzele de salvagardare, Comisia va mobiliza un sprijin suplimentar prin constituirea unei rezerve în valoare de cel puțin 1 miliard EUR în cazul puțin probabil în care ar apărea perturbări ale pieței în urma punerii în aplicare a acordului.

tehnologiilor curate, va impulsiona investițiile publice și private la scară largă în energia din surse regenerabile.

În același timp, relațiile comerciale ale UE pot uneori să comporte riscuri. Într-un context din ce în ce mai tensionat, dependențele excesive pot fi exploatate și chiar folosite ca armă. Politicile industriale ale anumitor țări terțe pot urmări în mod deliberat să creeze supracapacități și dependențe strategice. Acest lucru necesită o înțelegere a riscurilor și luarea de măsuri în consecință într-o manieră punctuală și proporțională.

În condițiile în care piața europeană se bazează doar pe unul sau pe un număr limitat de furnizori de bunuri, servicii sau alți factori de producție esențiali, UE are nevoie de politici și investiții care să-i asigure securitatea economică, reducând la minimum potențialul de utilizare ca armă a dependențelor sau de recurgere la constrângeri economice. Raportul Draghi arată cum trebuie Europa să asigure reziliența lanțurilor sale de aprovizionare, în special în ceea ce privește materiile prime critice, sau importurile de tehnologii avansate verzi sau digitale esențiale, cum ar fi semiconductorii. Un alt exemplu îl constituie dependențele actuale în materie de aprovizionare cu substanțe active necesare pentru medicamentele critice, care sunt esențiale pentru sănătatea publică în general și pentru anumiți pacienți în special, sau cu îngrășăminte, care stau la baza securității alimentare.

Europa trebuie să continue să aplice politici de reducere a dependenței sale de furnizori unici sau foarte concentrați în sectoare strategice esențiale prin reciclare, inovare și cercetare, prin sprijin financiar specific pentru crearea sau promovarea capacităților interne de prelucrare sau de producție și crearea de rezerve și stocuri, precum și prin parteneriatele bilaterale și multilaterale pentru diversificare menționate mai sus. În plus, având în vedere șantajului energetic al Rusiei în contextul războiului său de agresiune, Comisia va prezenta o foaie de parcurs privind măsurile legale ce pot fi adoptate pentru a pune capăt importurilor de energie din Rusia.

În cadrul strategiei sale de securitate economică ⁽¹⁷⁾, UE a definit patru domenii de risc și zece tehnologii critice. Pe baza evaluărilor aprofundate în curs ale riscurilor, se vor lua măsuri de atenuare proporționale și țintite pentru a proteja, a promova și a crea parteneriate pentru a aborda riscurile identificate și a spori reziliența. Printre acestea se numără măsuri precum examinarea investițiilor străine directe, controlul exporturilor și monitorizarea investițiilor în exterior. Comisia va elabora standarde de securitate economică pentru principalele lanțuri de aprovizionare cu partenerii noștri din G7 și cu alți parteneri cu care împărtășim aceeași viziune.

Concurența neloială și asigurarea unor condiții de concurență echitabile

În situațiile în care concurența neloială amenință piața noastră unică, ar trebui, de asemenea, să apelăm la instrumentele de protecție de care dispunem, cum ar fi instrumentele de apărare comercială, și să asigurăm respectarea riguroasă a Regulamentului privind subvențiile străine. Îmbinarea adecvată a acestor elemente va varia de la un sector la altul. De asemenea, UE va continua să facă presiuni în vederea adoptării unui cadru de reglementare modernizat al OMC.

O coordonare mai intensă între statele membre și formele de agregare a cererii sau de achiziționare în comun la nivelul UE ne pot spori capacitatea de a-i influența pe furnizorii străini. De exemplu, este esențial pentru competitivitatea UE să se asigure o aprovizionare fiabilă și diversificată cu materii prime, deoarece acestea sunt factori de producție esențiali pentru sectorul energetic, cel alimentar și cel industrial. Pe baza punerii în aplicare a

⁽¹⁷⁾ Comunicarea comună „Strategia europeană pentru securitate economică”, JOIN (2023) 20.

Actului privind materiile prime critice, trebuie urmărită o politică care să combine promovarea producției interne, constituirea de stocuri și diversificarea. Bazându-se pe experiența recentă cu mecanismul de agregare a cererii și de achiziționare în comun (AggregateEU), Comisia va crea **o platformă pentru achiziționarea în comun de materii prime critice** pentru a identifica nevoile industriilor din UE, a agrega cererea și a coordona achizițiile în comun. În mod similar, **Actul legislativ privind medicamentele critice** va urmări să consolideze aprovizionarea cu medicamente critice și cu ingredientele acestora, să abordeze disfuncționalitățile pieței și să reducă dependența.

UE trebuie să abordeze provocarea reprezentată de concurența neloială și de supracapacitățile de producție la nivel mondial. Acestea sunt adesea rezultatul unor investiții excesive și subvenții sistematice ale statului, concentrate de-a lungul lanțurilor de aprovizionare în sectoarele industriale critice și strategice. Supracapacitățile structurale care decurg din practicile neorientate către piață se traduc în strategii agresive de export pe piață, care sporesc presiunea asupra producătorilor europeni pe fondul unor condiții de concurență deja inechitabile. Pierderea capacităților de producție și a know-how-ului european în sectoare critice ar putea face ca UE să ajungă să depindă excesiv de importuri în segmente-cheie ale economiei.

Sectorul public joacă în acest sens un rol central. În contextul în care alți actori majori impun restricții de acces pe piețele lor și încearcă să stimuleze capacitatea de producție în domeniul tehnologiilor critice, Europa trebuie să își protejeze capacitățile proprii. Comisia va propune introducerea unei **preferințe europene în domeniul achizițiilor publice** pentru sectoarele și tehnologiile strategice. Achizițiile publice reprezintă aproximativ 14 % din PIB-ul UE ⁽¹⁸⁾. Revizuirea planificată a directivelor privind achizițiile publice vizează consolidarea securității tehnologice și a lanțurilor de aprovizionare interne, precum și simplificarea și modernizarea normelor, în special pentru start-upuri și întreprinderile inovatoare.

Industria apărării, securitatea și pregătirea

Industria de apărare a UE este un motor important al competitivității, dar nu are anvergura necesară și este departe de a-și fi atins potențialul maxim. Deși întreprinderile din UE din sectorul apărării sunt competitive la nivel mondial, acestea suferă din cauza deficiențelor structurale, combinate cu decenii de investiții insuficiente. Sectorul este fragmentat și se caracterizează în principal prin prezența actorilor naționali, dintre care mulți sunt activi pe piețe interne relativ mici, ceea ce reduce capacitatea de aprovizionare. Investițiile în C-D în domeniul apărării sunt semnificativ mai scăzute decât cele din SUA. Prin urmare, UE este foarte dependentă de furnizori din afara UE. Există un risc semnificativ ca UE să rămână în urmă în ceea ce privește inovarea în domeniul apărării și dezvoltarea de noi sisteme de arme avansate, ceea ce poate avea consecințe negative asupra tehnologiilor cu dublă utilizare. Industria europeană de apărare trebuie să fie capabilă să își valorifice întregul spectru al capabilităților de apărare și să fie un motor al inovării pentru întreaga economie.

Trebuie să consolidăm și să sprijinim eforturile statelor membre de a investi mai mult, mai bine, împreună și în Europa ⁽¹⁹⁾. O coordonare mai strânsă este esențială pentru finanțarea, dezvoltarea, producerea și susținerea tuturor capabilităților și

⁽¹⁸⁾ Comisia Europeană (2025), Raportul anual privind piața unică și competitivitatea.

⁽¹⁹⁾ Comunicarea comună „O nouă strategie privind industria europeană de apărare: asigurarea capacității de reacție rapidă a UE prin intermediul unei industrii europene de apărare reactive și reziliente”, JOIN (2024) 10 final.

infrastructurii de apărare necesare (inclusiv a celor cu dublă utilizare) în Europa. Europa trebuie să intensifice în mod substanțial cooperarea în domeniul apărării între statele membre, prin agregarea cererii prin recurgerea într-o măsură mai mare la achiziții publice comune în domeniul apărării, prin promovarea unei consolidări rapide a capacităților industriale, precum și prin cooperarea în materie de C-D, axată pe inițiativele europene comune, prin punerea în comun a resurselor prin proiecte de apărare de interes european comun, prin integrarea capacității industriale a UE și prin crearea unei piețe unice pentru apărare, precum și prin îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare pentru a asigura o scară mai mare de producție, a reduce ineficiențele și a promova interoperabilitatea. Comisia și Înalțul Reprezentant vor prezenta o **Carte albă privind viitorul apărării europene** în care vor schița acțiunile necesare pentru atingerea acestor obiective.

Europa a învățat din experiență valoarea adăugată a pregătirii. Acum a venit timpul să trecem la acțiuni concrete. UE și statele membre trebuie să adopte o abordare integratoare la nivelul întregii administrații și al întregii societăți pentru a-și proteja economia și cetățenii, care să includă o cooperare cuprinzătoare între sectorul public și cel privat și un nou principiu bazat pe pregătirea din faza de concepție. De exemplu, în cazul unor capacități industriale și de producție limitate, coordonarea achizițiilor sau a constituirii de stocuri de bunuri relevante în situații de criză poate fi realizată în comun la nivelul UE. Pe baza raportului Niinistö, Comisia și Înalțul Reprezentant vor prezenta o **strategie privind o uniune a pregătirii pentru situații de criză**, care va contura o abordare comună a amenințărilor existente și potențiale.

Amenințările hibride tot mai prezente fac necesară o aliniere mai strânsă între sectorul public și cel privat. Era digitală accelerează viteza amenințărilor cibernetice și a atacurilor cibernetice. Întregi sectoare economice și servicii esențiale ⁽²⁰⁾ depind de reziliența infrastructurii noastre digitale, de transport și spațiale, a rețelelor noastre energetice și a hardware-ului nostru tehnologic. Cablurile submarine reprezintă un exemplu recent care ilustrează faptul că acesta este un domeniu în care riscurile pentru securitate cunosc o intensificare. Europa trebuie să țină seama de riscurile la adresa securității infrastructurii sale critice, fie ea digitală sau fizică, în toate etapele, din momentul construcției și al alegerii tehnologiei până în momentul implementării operaționale și al capacităților de recuperare. O strategie de securitate internă va oferi un răspuns cuprinzător al UE la amenințările online și offline la adresa securității și va asigura integrarea considerentelor de securitate în legislația și politicile UE încă din faza de concepție.

Schimbările climatice și fenomenele meteorologice extreme amenință din ce în ce mai mult securitatea economică europeană. Prin urmare, UE și statele sale membre trebuie să își îmbunătățească reziliența și să își intensifice nivelul de pregătire, actualizând periodic evaluările riscurilor climatice și îmbunătățind reziliența infrastructurii critice din momentul concepției. Integrarea rezilienței la schimbările climatice în planificarea urbană, implementarea soluțiilor bazate pe natură, dezvoltarea de credite pentru natură și adaptarea în agricultură, asigurând în același timp securitatea alimentară, se numără, de asemenea, printre opțiunile de protejare a economiei și a societății UE de cele mai devastatoare calamități naturale, cum ar fi inundațiile, secetele, incendiile forestiere și furtunile care compromit lanțurile de aprovizionare și locurile de producție. În acest scop, va fi prezentat un **plan european de adaptare la schimbările climatice**.

La un nivel mai general, statele membre trebuie să abordeze problema deficitului tot mai acut de apă prin îmbunătățirea practicilor și a infrastructurilor de gestionare a apei, prin

⁽²⁰⁾ A se vedea recentul plan de acțiune european privind securitatea cibernetică a spitalelor și a furnizorilor de asistență medicală, COM(2025) 10 final.

sporirea eficienței apei și prin promovarea utilizării sustenabile a apei. La nivelul UE, Comisia va prezenta o **strategie europeană pentru reziliența în domeniul apei**.

Acțiuni emblematic în cadrul pilonului 3

- Încheierea și punerea în aplicare a unor acorduri comerciale ambițioase și a unor parteneriate pentru comerț și investiții curate
- Inițiativa de cooperare transmediteraneană în domeniul energiei și al tehnologiilor curate [T4 2025]
- Platforma de achiziționare în comun a mineralelor brute critice [T2-3 2025]
- Revizuirea directivelor privind achizițiile publice [2026]
- Cartea albă privind viitorul apărării europene [T1 2025]
- Strategia privind o uniune a pregătirii pentru situații de criză [T1 2025]
- Strategia privind securitatea internă [T1 2025]
- Act legislativ privind medicamentele critice [T1 2025]
- Planul european de adaptare la schimbările climatice [2026]
- Strategia privind reziliența în domeniul apei [T2 2025]

2. Catalizatori orizontali ai competitivității

2.1. Mai simplu, mai ușor, mai rapid: asigurarea faptului că reglementările UE sunt favorabile competitivității

Sarcina de reglementare a devenit o frână pentru competitivitatea Europei. În pofida politicii avansate a UE privind o mai bună legiferare, pentru două treimi din întreprinderile europene, această sarcină reprezintă principalul obstacol în calea investițiilor pe termen lung ⁽²¹⁾. Mulți sunt cei care trag semnalul de alarmă că, din cauza complexității, a varietății și a duratei procedurilor de acordare de permise și autorizații și a procedurilor administrative, Europa devine mai puțin atractivă pentru investiții, în comparație cu alte regiuni. Restabilirea competitivității Europei necesită trecerea la o treaptă de viteză superioară în ceea ce privește reducerea birocrăției. Reglementările trebuie să fie proporționale, stabile, coerente și neutre din punct de vedere tehnologic.

Toate instituțiile UE, naționale și locale trebuie să depună eforturi majore pentru a elabora norme mai simple și pentru a accelera desfășurarea procedurilor administrative. Accesul la fonduri sau pronunțarea deciziilor administrative trebuie să fie accelerate și să presupună costuri mai mici pentru întreprinderi și cetățeni. De exemplu, bazându-se pe acordarea de autorizații pentru energia din surse regenerabile și pe Regulamentul privind industria „zero net”, **actul legislativ planificat privind accelerarea decarbonizării industriale** va extinde accelerarea procesului de autorizare la mai multe sectoare (de exemplu, sectoarele mari consumatoare de energie) aflate în tranziție.

⁽²¹⁾ BEI, Sondajul BEI privind investițiile, 2023.

Procedurile pentru PIIEC, precum și pentru proiectele de interes comun în domeniul infrastructurii energetice vor deveni mai simple și mai rapide. Propunerea privind cadrul financiar multianual (CFM) va fi un prilej de a raționaliza și mai mult accesul la instrumentele de finanțare ale UE și de a le simplifica, acestea fiind în prezent fragmentate între prea multe programe.

Schimbările vor începe cu Comisia. Avem pentru prima dată un comisar responsabil cu punerea în aplicare și simplificarea, care coordonează activitatea Comisiei în acest domeniu și conduce o examinare a acquis-ului UE menită să identifice modurile în care legislația ar putea fi simplificată, consolidată și codificată, după caz. Fiecare comisar va purta, de două ori pe an, dialoguri periodice privind punerea în aplicare cu părțile interesate pentru a înțelege problemele legate de punerea în aplicare, a asculta preocupările întreprinderilor și a identifica oportunitățile de simplificare și de reducere a sarcinii administrative. Verificările situației reale efectuate de serviciile Comisiei împreună cu părțile interesate vor contribui în continuare la testarea rezilienței în caz de criză a reglementărilor UE. Simplificarea trebuie să se bazeze pe o înțelegere a funcționării practice a lanțurilor valorice și pe un sistem de reglementare bazat pe încredere și stimulente, mai degrabă decât pe un control detaliat. Comisia își va prezenta abordarea globală luna viitoare.

Actuala Comisie va face eforturi fără precedent în materie de simplificare. Obiectivul este atingerea obiectivelor de politică convenite în modul cel mai simplu, cel mai ținut, cel mai eficient și cel mai puțin împovăraător posibil. Pentru a garanta faptul că se fac eforturi susținute și măsurabile în anii următori, Comisia a stabilit obiective cuantificate ambițioase pentru reducerea sarcinii de raportare: cel puțin 25 % pentru toate întreprinderile și cel puțin 35 % în cazul IMM-urilor. Sarcinile de raportare reprezintă un subset al tuturor sarcinilor administrative. Astfel, pentru a spori și mai mult nivelul de ambiție, obiectivele de reducere a sarcinii cu 25 % și 35 % ar trebui să se refere în viitor la **costurile tuturor sarcinilor administrative**, nu numai al cerințelor de raportare. Rezultă un obiectiv de reducere a costurilor recurente de aproximativ 37,5 miliarde EUR până la sfârșitul mandatului actualei Comisii ⁽²²⁾. Adoptarea de măsuri specifice pentru IMM-uri va urmări atingerea obiectivului de 35 %.

Simplificarea va începe luna viitoare cu **primul dintr-o serie de pachete omnibus de simplificare**. Primul pachet omnibus va acoperi, printre altele, o simplificare cuprinzătoare care va viza domeniile raportării privind finanțarea durabilă, obligației de diligență a întreprinderilor în materie de durabilitate și taxonomiei. În conformitate cu obiectivele cadrului privind finanțarea durabilă de a mobiliza investiții în tranziția curată, Comisia va asigura o mai bună aliniere a cerințelor la nevoile investitorilor, termene proporționale, indicatori financiari care să nu descurajeze investițiile în întreprinderile mai mici aflate în tranziție și obligații proporționale cu anvergura activităților diferitelor întreprinderi. Comisia va aborda în special efectul de cascadă pentru a împiedica apariția unei situații în care întreprinderile mai mici de la diferite niveluri ale lanțurilor de aprovizionare ar fi supuse în practică unor cereri de raportare excesive, în ciuda faptului că acest lucru nu a fost niciodată intenția legiuitorilor.

Pentru a asigura o reglementare proporțională, adaptată dimensiunii întreprinderilor, va fi propusă în curând **o nouă definiție a întreprinderilor mici cu capitalizare medie**. Prin crearea acestei noi categorii de întreprinderi, mai mari decât IMM-urile, dar mai mici decât

⁽²²⁾ Utilizând datele disponibile la nivelul UE și la nivel național și ținând seama de estimarea sarcinii administrative efectuată de Grupul la nivel înalt Stoiber, EUROSTAT a estimat valoarea de referință a costurilor administrative (anuale) totale recurente din UE la o valoare de până la 150 de miliarde EUR.

întreprinderile mari, mii de întreprinderi din UE vor beneficia de o simplificare normativă personalizată, în același spirit ca cea de care beneficiază IMM-urile. De asemenea, Comisia pregătește o **simplificare a mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră** pentru actorii mai mici de pe piață.

În cursul anului și pe tot parcursul mandatului său, Comisia va continua să prezinte măsuri de simplificare, bazându-se pe dialogul cu părțile interesate. **Revizuirea Regulamentului REACH** va viza acquis-ul existent și noi inițiative privind substanțele chimice, aducând o simplificare reală pe teren și asigurând luarea mai rapidă a deciziilor cu privire la pericolele importante, precum și sustenabilitatea, competitivitatea, securitatea și siguranța în acest sector. În urma propunerii de revizuire a cadrului farmaceutic al UE în vederea accelerării acordării de autorizații și a raționalizării proceselor de reglementare, Comisia pregătește măsuri de punere în aplicare pe termen scurt pentru a reduce sarcina administrativă și a aduce simplificări în domeniul **dispozitivelor medicale**. În plus, anul acesta va fi prezentat un pachet substanțial de simplificare menit să reducă în mod concret sarcina administrativă care împovărează exploatațile agricole și să le ofere scutiri în acest sens agriculturilor.

Un **nou mecanism de verificare a impactului asupra IMM-urilor și a competitivității** în evaluările impactului va oferi un filtru mai puternic pentru noile inițiative, care va evalua, de asemenea, efectele preconizate asupra diferențelor de costuri în comparație cu concurenței internaționale. Se va acorda o atenție sporită evaluării costurilor actelor delegate și de punere în aplicare propuse, după caz.

Digitalizarea va merge mână în mână cu simplificarea pentru a reduce sarcina de raportare. Întreprinderile și autoritățile publice trebuie să fie mai bine ghidate și sprijinite în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației UE prin intensificarea sprijinului, consolidarea capacităților și acordarea de asistență tehnică. Trebuie facilitată utilizarea instrumentelor digitale și a IA pentru a susține eforturile de simplificare la nivel guvernamental, cu asigurarea interoperabilității transfrontaliere depline între soluțiile propuse de organismele din sectorul public, cum ar fi facturarea electronică, semnătura electronică, depunerea electronică a cererilor și pașaportul digital al produsului. Ori de câte ori este posibil, raportarea trebuie să se facă în format digital, bazat pe date standardizate. Pornind de la cadrul e-IDAS al UE, **portofelul întreprinderilor europene** va fi piatra de temelie care va permite desfășurarea activităților economice într-o manieră simplă și digitalizată în UE, oferind întreprinderilor un mediu în care să interacționeze cu toate administrațiile publice într-o manieră fluidă.

Pentru a asigura condiții de concurență echitabile pe piața unică și pentru a combate fragmentarea și suprareglementarea, Comisia va adopta o abordare fermă în ceea ce privește **armonizarea deplină și asigurarea respectării normelor**. Pe lângă eforturile de simplificare a păstrării datelor prevăzute de Regulamentul general privind protecția datelor, Comisia va continua să lucreze la punerea în aplicare și asigurarea respectării acestuia într-un mod mai armonizat.

Toate instituțiile UE trebuie să colaboreze pentru a evita un „efect de clichet în materie de reglementare”. Angajamentul în favoarea unei mai bune legiferări trebuie asumat de toate instituțiile pe tot parcursul procesului legislativ, în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității. Încununând eforturile comune desfășurate împreună cu Parlamentul European și cu Consiliul, un acord interinstituțional revizuit va asigura faptul că angajamentul în favoarea simplificării și accentul pe punerea în aplicare sunt menținute de la începutul până la sfârșitul procesului legislativ.

2.2. Valorificarea la maximum a pieței unice europene

Piața unică este esențială pentru asigurarea unei dimensiuni continentale într-o lume a uriașilor. În ultimii 30 de ani, piața unică a fost motorul pe care Europa s-a bazat în nenumărate rânduri pentru a-și susține și consolida competitivitatea ⁽²³⁾. Piața unică este astăzi o piață internă pentru 23 de milioane de întreprinderi, care furnizează bunuri și servicii unei populații de aproape 450 de milioane de europeni. Întreprinderile beneficiază de pe urma liberei circulații și a mediului economic previzibil, susținut de garanții în ceea ce privește respectarea statului de drept. Consumatorii beneficiază de o gamă largă de opțiuni și de o protecție ridicată. Cu toate acestea, piața unică este departe de a fi finalizată. În pofida eforturilor recurente de a elimina barierele din calea liberei circulații a bunurilor, a serviciilor, a capitalurilor și a persoanelor, anumite bariere persistă și apar în continuare noi obstacole și surse de fragmentare.

Raportul anual din 2025 privind piața unică și competitivitatea ilustrează costurile inacțiunii: în ultimii ani, integrarea pieței și-a pierdut din avânt. Într-adevăr, ponderea reprezentată de schimburile comerciale dintre statele membre în PIB-ul UE a scăzut în 2023 atât în cazul bunurilor (23,8 %), cât și al serviciilor (7,6 %) ⁽²⁴⁾. În cadrul pieței unice, comerțul cu servicii transfrontaliere reprezintă mai puțin de o treime din ponderea comerțului cu bunuri și, spre deosebire de bunuri, nu are o pondere mai mare decât comerțul cu servicii cu țările terțe. Raportul Letta a identificat barierele persistente și a subliniat beneficiile care ar rezulta din accelerarea integrării în sectoarele comunicațiilor electronice, energiei, piețelor financiare și din construirea unei piețe unice pentru produsele și serviciile din domeniul apărării.

Eliminarea barierelor rămase și extinderea pieței unice vor consolida competitivitatea sub toate aspectele sale, oferind piețe mai mari, reducând prețurile la energie și îmbunătățind accesul ⁽²⁵⁾. Pentru a îmbunătăți funcționarea pieței unice în toate sectoarele industriale, o strategie orizontală privind piața unică va moderniza cadrul de guvernare, eliminând barierele din interiorul UE și prevenind crearea unor noi, încurajând colaborarea cu statele membre și propunând o nouă abordare în ceea ce privește punerea în aplicare. Un Grup operativ consolidat pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică (SMET) va asigura o transpunere a normelor care va evita sarcinile inutile, precum și, în general, punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației UE. Vor fi luate măsuri suplimentare de armonizare pentru a reduce fragmentarea legislativă rămasă, cu scopul dublu de a aprofunda piața unică și de a asigura simplificarea. Integrarea timpurie și treptată a țărilor candidate în anumite segmente ale pieței unice le va permite întreprinderilor să se integreze în lanțurile valorice europene, ceea ce va facilita procesul de convergență și va consolida investițiile, schimburile comerciale și competitivitatea.

⁽²³⁾ Mario Monti, O nouă strategie pentru piața unică în serviciul economiei și societății europene (*A new strategy for the single market at the service of Europe's economy and society*), raport către președintele Comisiei Europene, 9 mai 2010.

⁽²⁴⁾ Comisia Europeană (2025), Raportul anual privind piața unică și competitivitatea.

⁽²⁵⁾ FMI estimează că echivalentul *ad valorem* al barierelor rămase care limitează schimburile comerciale intra-UE poate fi comparat cu aplicarea unei taxe de aproximativ 45 % pentru industria prelucrătoare și de 110 % pentru sectorul serviciilor. „Impactul direct al reducerii barierelor sectoriale intra-UE estimate, aducându-le la nivelul observat în SUA, ar putea să sporească productivitatea cu 6,7 %.” FMI, Creșterea productivității Europei în declin: Diagnostic și măsuri corective – Perspective economice regionale (*Declining Productivity Growth: Diagnoses and Remedies - Regional Economic Outlook*), noiembrie 2024.

O politică de coeziune modernizată este crucială pentru consolidarea creșterii economice, reducerea disparităților și promovarea competitivității pe piața unică, sprijinind în același timp regiunile și comunitățile în dezvoltarea lor pe termen lung și în tranziția lor justă.

Comisia va profita de ocazie pentru a accelera procesele de stabilire a standardelor și a le face mai accesibile, în special pentru IMM-uri și întreprinderile nou-înființate. Actualul sistem european de standardizare nu este suficient de reactiv la ciclurile de inovare mai rapide ale tehnologiilor emergente. Implicarea sistematică în procesele de standardizare la nivel mondial este foarte importantă pentru a influența obținerea unor rezultate aliniate la interesele UE, ajutând industria să își mențină o poziție competitivă pe piețele tehnologiilor-cheie, cum ar fi telecomunicațiile 5G și 6G, IA, tehnologiile din domeniul energiei din surse regenerabile, infrastructura de reîncărcare a vehiculelor electrice, accesibilitatea și internetul obiectelor. Trebuie căutate opțiuni alternative pentru a garanta securitatea juridică a întreprinderilor în ceea ce privește respectarea normelor UE, în situațiile în care fie nu există standarde armonizate, fie acestea nu sunt disponibile, fie există o nevoie urgentă.

2.3. Finanțarea competitivității și a unei uniuni a economiilor și a investițiilor

UE se confruntă cu nevoi masive de finanțare pentru a-și putea îndeplini obiectivele deja convenite. Inovarea, tranziția curată, difuzia digitală și tehnologică în toate sectoarele economice implică costuri de capital foarte ridicate, inclusiv pentru creșterea masivă necesară a producției de bunuri comune, cum ar fi infrastructura, pe întregul continent. Statele membre s-au angajat să atingă obiective cuantificate în ceea ce privește energia din surse regenerabile, să mărească nivelul cheltuielilor destinate C-D la 3 % din PIB, să aducă nivelul cheltuielilor pentru apărare la cel puțin 2 % din PIB (pentru membrii NATO) și să modernizeze infrastructura digitală a UE. Conform raportului Draghi, nevoile de investiții suplimentare cumulate din Europa ar fi de 750-800 de miliarde EUR pe an până în 2030, ceea ce înseamnă că ponderea totală a investițiilor UE în PIB va trebui să crească anual cu aproximativ 5 puncte procentuale din PIB-ul UE pentru a atinge nivelurile observate ultima dată în anii 1960 și 1970. Asigurarea unor investiții publice și private suficiente este esențială pentru a stimula creșterea productivității și pentru a atinge obiectivele fixate de UE în materie de inovare, neutralitate climatică și apărare.

Un astfel de efort de anvergură înseamnă că UE și statele sale membre trebuie să devină mult mai eficiente în a mobiliza investițiile private, inclusiv din partea investitorilor instituționali, și în a utiliza finanțarea publică într-un mod mai bine direcționat și mai concentrat. În condițiile în care multe întreprinderi au nevoie de capital de risc și de investiții de capital pentru a prospera, UE se bazează într-o măsură mult prea mare pe finanțarea prin îndatorare bancară ⁽²⁶⁾.

Ratele de economisire ale gospodăriilor din UE au fost cu 65 % mai mari decât în SUA în 2022 ⁽²⁷⁾. Cu toate acestea, sectorul financiar al UE nu direcționează în mod eficient aceste economii către investiții productive și nici nu alocă capital suficient inovării în economia UE. Prin urmare, cetățenii nu își rentabilizează la un nivel adecvat economiile și, în fiecare

⁽²⁶⁾ Întreprinderile din UE se bazează mult mai puțin pe sursele de finanțare de pe piață, mai puțin de 30 % din finanțarea lor provenind din capitaluri proprii și datorii tranzacționabile, comparativ cu aproape 70 % în cazul firmelor din SUA. A se vedea FMI, 2023, „Notă de referință a FMI privind uniunea piețelor de capital pentru Eurogrup” (*IMF Background Note on CMU for Eurogroup*), 15 iunie 2023.

⁽²⁷⁾ [Previziunile economice din toamna anului 2024: o revenire graduală într-un context nefavorabil](#), noiembrie 2024.

an, o sumă de 300 de miliarde EUR reprezentând economii ale europenilor este investită pe piețe din afara UE.

UE trebuie să integreze piețele de capital și să creeze piețe de capital mai profunde și mai lichide, ca o etapă necesară pentru a putea mobiliza resurse din partea sectorului privat și a le direcționa către sectoare de creștere orientate spre viitor. De asemenea, este necesar să se stimuleze creșterea apetitului pentru asumarea de riscuri în rândul investitorilor privați, utilizând banii publici ca ancoră.

Trebuie să ne învingem ezitățile cu care ne luptăm de mult timp, iar Comisia va prezenta în 2025 o **strategie privind o Uniune a economiilor și a investițiilor**, urmată de un set de propuneri specifice care vor permite crearea de bogăție pentru cetățenii UE și vor mobiliza capital pentru proiectele realizate în Europa. Pentru aceasta va fi nevoie să promovăm produse de economii și investiții cu costuri reduse la nivelul UE, încurajându-i în același timp pe investitorii individuali să le utilizeze. Comisia va examina, de asemenea, potențialul pensiilor private și ocupaționale de a-i ajuta pe cetățenii UE să își planifice ieșirea la pensie și să își direcționeze economiile către economie. În paralel, Comisia va acționa pentru a elimina barierele din calea consolidării bazate pe piață a infrastructurii piețelor financiare.

Nu în ultimul rând, Comisia va prezenta măsuri de promovare a pieței securitizărilor din UE pentru a crea capacități de finanțare suplimentare pentru bănci (care ar trebui să fie benefice în special pentru împrumuturile acordate întreprinderilor și IMM-urilor), precum și măsuri pentru o supraveghere mult mai unificată; Comisia va continua procesul de reformare și armonizare a cadrelor de insolvență în întreaga UE, acestea fiind în prezent încă foarte fragmentate, inclusiv în ceea ce privește clasificarea creanțelor și factorii declanșatori ai insolvenței sau normele privind garanțiile financiare și decontarea și va elimina barierele fiscale din calea investițiilor transfrontaliere.

O mai bună coordonare economică

Pe lângă investițiile publice directe, va fi nevoie de sprijin public pentru a reduce riscurile și a debloca investițiile private în volumele necesare. Având în vedere dimensiunea bugetelor naționale ale statelor membre (aproximativ 50 % din PIB-ul UE), capacitatea UE de a finanța investiții publice strategice, inclusiv bunuri publice europene, va depinde de stabilirea ordinii de prioritate și de coordonarea politicilor macroeconomice și fiscale naționale în vederea atingerii acestui obiectiv.

Cadrul revizuit de guvernanță economică al UE sprijină acest obiectiv prin consolidarea integrării unor politici bugetare și de stimulare a creșterii sustenabile, prin intermediul unor traiectorii de ajustare mai graduale, care lasă o marjă de manevră bugetară mai mare pentru reformele și investițiile prioritare, în comparație cu cadrul de reglementare anterior ⁽²⁸⁾. În prima evaluare efectuată în temeiul noului cadru, perioada de ajustare a fost prelungită de la patru la șapte ani în cazul a cinci state membre, pe baza asumării unor angajamente în materie de reforme și investiții. În viitor, consolidarea sustenabilității datoriei printr-o consolidare fiscală treptată ar trebui să fie corelată într-o măsură tot mai mare cu protejarea investițiilor publice și asigurarea unei mai mari implicări și asumări a responsabilității la nivel național și a unei mai bune asigurări a respectării normelor.

⁽²⁸⁾ Blog BCE, „Atenție la prăpastie: nevoile de investiții strategice ale Europei și cum le putem sprijini” (*Mind the gap: Europe’s strategic investment needs and how to support them*), 2024.

Un buget al UE recalibrat

Prin Regulamentul privind platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP), UE a început să redirectioneze finanțarea dinspre 11 programe de finanțare diferite către proiecte industriale legate de trei tehnologii critice: tehnologiile digitale și inovarea în domeniul tehnologiei profunde; tehnologiile curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și biotehnologiile. Crearea unui portal STEP unic a facilitat și a simplificat accesul promotorilor de proiecte, al autorităților de management și al investitorilor la finanțare din partea UE. Experiența STEP de până acum demonstrează valoarea adăugată a redirectionării sprijinului bugetar al UE către priorități clare și comune în materie de competitivitate.

Următorul cadru financiar multianual va fi o ocazie să împingem lucrurile și mai departe și să regândim structura și alocarea bugetului UE pentru a sprijini prioritățile în materie de competitivitate. Cheltuielile bugetare ale UE sunt în prezent fragmentate între prea multe programe, direcționarea strategică coordonată a acestora fiind de multe ori limitată, iar gradul de complexitate pentru beneficiari ridicat. Focusul pe competitivitatea UE necesită stabilirea de comun acord a unui set de priorități de finanțare sub formă de bunuri publice ale UE și de proiecte de investiții multinaționale, care să fie definite printr-un mecanism consolidat de direcționare a politicilor (a se vedea secțiunea 2.5). În următorul CFM, va fi creat un nou **Fond european pentru competitivitate**, care ar trebui să răspundă acestor nevoi într-un mod mai integrat. Fondul va stabili o capacitate de investiții care va sprijini tehnologiile strategice și producția (de la IA la spațiu, de la tehnologiile curate la sectoarele biotehnologiei etc.), acestea fiind critice pentru competitivitatea europeană, inclusiv cercetarea și inovarea și PIIEC. Fondul va contribui la mobilizarea investițiilor private și la reducerea riscurilor aferente acestora.

Finanțarea publică nu este suficientă: sursele de capitalul privat trebuie, de asemenea, mobilizate la scară largă. Trebuie valorificat pe deplin potențialul Grupului BEI de a atrage investiții private și a reduce deficitul de investiții al Europei în toate domeniile prioritare, de la decarbonizare la sectorul apărării. Rețeaua băncilor europene de promovare economică, precum și alte instituții financiare internaționale pot contribui, de asemenea, la mobilizarea suplimentară a investițiilor publice. Reducerea riscurilor asociate instrumentelor financiare și garanțiilor bugetare s-a dovedit a fi până acum un instrument robust, cu un efect multiplicator mediu de peste 15 ori mai mare. Bazându-se pe succesul punerii în aplicare a InvestEU, în cadrul căruia au fost mobilizate deja investiții în valoare de 218 miliarde EUR ⁽²⁹⁾, din care 65 % din surse private, se va propune utilizarea pe scară mai largă a schemelor finanțate de UE pentru a sprijini investițiile cu risc mai ridicat și la scară mai mare în sectoarele economice esențiale. Resursele proprii ale Grupului BEI ar trebui, de asemenea, să fie mobilizate mai mult. Acestea, împreună cu resursele UE, ar trebui să permită creșterea gradului de utilizare a garanțiilor, a împrumuturilor, a instrumentelor de finanțare mixtă, precum și a altor tipuri de instrumente financiare (inclusiv instrumente de capitaluri proprii) pentru prioritățile de politică sprijinite din bugetul UE. În acest sens este nevoie, de asemenea, să se extindă domeniul de aplicare al programelor de finanțare existente, începând cu InvestEU, astfel încât mandatele Grupului BEI și ale altor parteneri să fie mai cuprinzătoare, mai simple, mai rapide și mai flexibile. Arhitectura deschisă a acestor instrumente oferă șansa de a avea o cooperare mai strânsă și de a crea sinergii cu și între băncile naționale de promovare economică.

⁽²⁹⁾ InvestEU oferă un sprijin amplu pentru investiții prin intermediul celor patru componente ale sale: Infrastructură durabilă; Cercetare, inovare și digitalizare; IMM-uri; Investiții sociale și competențe.

2.4. Promovarea competențelor și a locurilor de muncă de calitate, asigurând în același timp echitatea socială

Competitivitatea Europei se întemeiază pe cetățenii săi. În UE trăiesc unii dintre cei mai buni oameni de știință și cercetători din lume și tot aici s-au dezvoltat unele dintre cele mai dinamice industrii creative și culturale. UE dispune de o rezervă importantă de lucrători calificați, are sisteme solide de educație și formare, piețe ale forței de muncă favorabile incluziunii, legi privind nediscriminarea și un stat al bunăstării sociale solid. Cu toate acestea, piața forței de muncă din Europa trece prin transformări profunde. Deși numărul persoanelor care au un loc de muncă a ajuns în UE în 2023 la 216,5 milioane de persoane, aducând rata de ocupare a forței de muncă la un nou record de 75,3 %, iar rata șomajului la un nivel minim istoric (6,1 %), deficitul de lucrători calificați și penuria de forță de muncă persistă. De exemplu, aproape patru din cinci întreprinderi mici și mijlocii din UE raportează că se confruntă cu dificultăți în a găsi lucrători care să aibă competențele corespunzătoare ⁽³⁰⁾.

Politicele sociale eficace bazate pe Pilonul european al drepturilor sociale sunt esențiale pentru construirea unei Europe competitive. O economie mai competitivă, cu o productivitate ridicată, va asigura faptul că modelul nostru social este viabil pe termen lung din punct de vedere financiar și că cetățenii noștri au perspective clare de succes economic. Toți europenii trebuie să poată contribui la îmbunătățirea competitivității și să beneficieze de pe urma acesteia.

Pentru a asigura concordanța dintre competențe și cererea de pe piața forței de muncă, Comisia va prezenta o inițiativă de construire a unei Uniuni a competențelor, axându-se pe investiții, pe învățarea în rândul adulților și învățarea pe tot parcursul vieții, pe crearea de competențe adaptate exigențelor viitorului, pe păstrarea competențelor, pe mobilitatea echitabilă, pe atragerea și integrarea talentelor calificate din țări terțe și pe recunoașterea diferitelor tipuri de formare pentru a le permite oamenilor să lucreze în întreaga Uniune. Perfecționarea și recalificarea forței de muncă existente în Europa este esențială pentru a permite tranziția de la un loc de muncă la altul și de la o profesie la alta. Uniunea competențelor va include un plan strategic pentru educația în domeniul STIM, un plan de acțiune privind competențele de bază, axat pe educația școlară, și o strategie europeană pentru educație și formare profesională și va consolida alianțele între universitățile europene. De asemenea, pentru a asigura relevanța pe piața forței de muncă a competențelor și a profesiilor, este nevoie de un dialog puternic cu partenerii sociali, care să faciliteze recunoașterea și validarea competențelor și să colecteze date concrete privind competențele actuale și viitoare și tendințele pieței forței de muncă. Activitatea în acest domeniu va include o inițiativă privind portabilitatea competențelor, menită să faciliteze, în caz de mobilitate, recunoașterea competențelor dobândite. În plus, Europa trebuie să fie și o destinație mai accesibilă și mai atractivă pentru profesioniștii calificați din țările terțe, pentru atragerea cărora concurăm cu alte țări, pe baza parteneriatelor existente pentru atragerea de talente încheiate cu țările partenere și a viitoarei Rezerve de talente la nivelul UE.

În plus, întrucât Europa se confruntă cu un declin al populației în vârstă de muncă, este necesar să se asigure o mai mare participare pe piața forței de muncă ⁽³¹⁾. Există

⁽³⁰⁾ Eurobarometru - Anul european al competențelor (2023) - Deficitul de competențe, strategiile de recrutare și de reținere a personalului în întreprinderile mici și mijlocii.

⁽³¹⁾ A se vedea Comisia Europeană, Schimbările demografice din Europa: un set de instrumente pentru acțiune, COM(2023) 577.

mulți factori care limitează accesul la muncă al femeilor, al tinerilor și al cetățenilor în vârstă care doresc să rămână activi din punct de vedere economic. Accesul pe piața forței de muncă este, de asemenea, dificil pentru persoanele slab calificate, persoanele cu handicap și alte grupuri subreprezentate. Asigurarea unei mai mari participări pe piața muncii și a unei productivități sporite depinde în mare măsură de existența unor condiții de muncă echitabile, a unor salarii decente, de echilibrul dintre viața profesională și cea privată, precum și de accesul la servicii de îngrijire a copiilor și de îngrijire pe termen lung la prețuri abordabile și de calitate. Pentru a aborda acești factori, precum și alți factori care au un impact asupra participării pe piața forței de muncă, Comisia va iniția un dialog cu partenerii sociali pentru a prezenta o foaie de parcurs privind locurile de muncă de calitate. În plus, Comisia va prezenta un plan privind locuințele la prețuri accesibile.

Nu în ultimul rând, sectorul muncii trece prin transformări și, în timp ce se dezvoltă noi sectoare economice cu creștere rapidă, lucrătorii au nevoie de soluții care să le permită să se adapteze și să-și păstreze locurile de muncă sau să-și găsească de lucru, având, în același timp, o plasă de siguranță în timpul acestor tranziții. Prin intermediul semestrului european, se va pune un accent puternic pe încurajarea statelor membre să își modernizeze sistemele de protecție socială și să asigure accesul tuturor lucrătorilor la o protecție adecvată, eficientă și eficace. Reformele sistemelor de pensii ar trebui să fie însoțite de inițiative care să încurajeze prelungirea vieții profesionale, să sprijine îmbătrânirea activă și în condiții bune de sănătate și să creeze piețe ale forței de muncă mai favorabile incluziunii.

2.5. Conjugarea eforturilor pentru a asigura un impact cât mai puternic: Instrumentul de coordonare a competitivității

UE nu va reuși să își atingă obiectivele decât dacă politicile naționale și cele ale UE pot fi coordonate mai eficient. Europa ar putea să realizeze mult mai mult dacă ar acționa într-o manieră unitară deoarece politicile sale industriale și în materie de cercetare sunt fragmentate între UE și statele membre și vizează diverse obiective, necoordonate între ele. În cadrul pieței unice, fiecare stat membru își pune în aplicare propriile politici industriale și de sprijin pentru a stimula competitivitatea națională, ținând seama mult prea puțin de ceea ce se întâmplă în alte state membre sau acționând chiar în detrimentul acestora. Acest lucru reduce eficacitatea acestor politici și resurse, limitând beneficiile globale care s-ar putea obține la nivelul UE în ansamblul său ⁽³²⁾.

Comisia va propune un nou instrument de coordonare a competitivității care să îi permită să acționeze într-o manieră coordonată cu statele membre în ceea ce privește prioritățile comune în materie de competitivitate în anumite domenii-cheie și cu privire la anumite proiecte considerate de importanță strategică și de interes european comun. Semestrul european și NextGenerationEU au introdus o formulă de succes, ce constă în îmbinarea reformelor și a investițiilor pentru a pune în aplicare prioritățile UE la nivel național. Această abordare ar trebui completată cu acțiuni coordonate la nivel transfrontalier și la nivelul UE.

Instrumentul de coordonare a competitivității va urmări alinierea politicilor industriale și de cercetare și a investițiilor la nivelul UE și la nivel național. Acest instrument va contribui la lansarea de noi inițiative majore și/sau proiecte transfrontaliere

⁽³²⁾ Documentul de lucru 24/249 al FMI, Politica industrială în Europa: o perspectivă asupra pieței unice (*Industrial Policy in Europe: A Single Market Perspective*), de Andrew Hodge, Roberto Piazza, Fuad Hasanov, Xun Li, Maryam Vaziri, Atticus Weller, Yu Ching Wong, decembrie 2024.

cu o valoare adăugată europeană, care au drept obiect transformarea economică structurală, creșterea productivității, creșterea economică pe termen lung și asigurarea unor locuri de muncă de calitate și care sunt benefice pentru piața unică. Vor fi identificate, în strânsă colaborare cu statele membre și cu alte părți interesate importante, acțiunile privind prioritățile comune în materie de competitivitate într-un anumit sector, reformele și investițiile necesare și proiectele concrete care necesită o coordonare transfrontalieră. Instrumentul de coordonare va acționa împreună cu semestrul european care urmează să fie raționalizat, axându-se pe reforme și investiții menite să asigure competitivitatea la nivel național. Ambele vor face parte dintr-un mecanism de coordonare coerent și suplă, care va sta la baza deciziilor în materie de investiții și reforme ce vor fi luate la nivelul UE și la nivel național. Acest nou mecanism de coordonare va asigura concordanța dintre prioritățile UE și bugetul UE, deoarece, pentru ca uniunea investițiilor să devină o realitate, este necesară alinierea cheltuielilor Uniunii, a celor publice și a celor private la prioritățile UE în materie de competitivitate.

Într-o primă etapă, Comisia va propune coordonarea politicilor UE și ale statelor membre în câteva domenii selectate, care au o valoare adăugată clară pentru competitivitatea UE, acestea urmând să funcționeze ca proiecte-pilot. Aceste domenii ar putea fi infrastructura energetică și de transport (de exemplu, rețelele electrice și stocarea energiei electrice și combustibilii durabili și reîncărcarea), infrastructura digitală și utilizările verticale ale IA, biotehnologia, precum și alte capacități de producție esențiale (de exemplu, pentru medicamentele critice).

Finanțarea publică pentru punerea în aplicare a unor astfel de proiecte-pilot va trebui să se bazeze cât mai mult pe capitalul privat, având în vedere nevoile mari de investiții. Comisia va monitoriza progresele înregistrate în direcția unei alinieri eficiente, în strânsă cooperare cu statele membre. Pe baza acestei experiențe, Comisia va dezvolta, împreună cu statele membre, un mecanism de direcționare a investițiilor. Comisia intenționează să colaboreze cu statele membre la elaborarea unei metodologii prin care să identifice și să definească alte rețele, sectoare sau activități legate de infrastructurile strategice, care să poată face obiectul coordonării investițiilor și politicilor în cadrul instrumentului de coordonare a competitivității, ținând seama de potențialul lor de inovare, de decarbonizare și de securitate economică ⁽³³⁾.

În actualul CFM, stimulentele financiare pentru realizarea de investiții coordonate s-ar putea baza pe experiența reușită avută cu STEP, în cadrul căreia peste 6 miliarde EUR au fost deja redirectionate din fondurile politicii de coeziune ale statelor membre și ale regiunilor pentru a sprijini obiective strategice, iar 8,7 miliarde EUR - către cele cinci programe gestionate direct de Comisie. În plus față de reprogramarea fondurilor politicii de coeziune, stimulente financiare pentru punerea în aplicare a planurilor de acțiune ar putea fi oferite de Grupul BEI, de băncile naționale de promovare și alți parteneri de implementare, pe baza unei garanții InvestEU consolidate. Aceasta ar include o

⁽³³⁾ Raportul Draghi oferă (la pagina 41) un punct de plecare util în acest sens, deși evident schematic și neexhaustiv, distingând patru situații generale diferite în cazul cărora setul de instrumente de politică respectiv ar acționa diferit: (i) industriile în care dezavantajul Europei din punctul de vedere al costurilor este prea mare pentru ca aceasta să fie un concurent demn să fie luat în seamă și în care diversificarea este esențială pentru a se limita dependențele; (ii) industriile în care interesul UE se concentrează pe localizarea producției (și pe ocuparea forței de muncă aferente) în Europa, mai degrabă decât pe proveniența tehnologiilor; (iii) industriile în care întreprinderile europene trebuie să își păstreze know-how-ul și capacitatea de producție relevante, permițând consolidarea capacității de producție în cazul unor tensiuni geopolitice și (iv) „industriile incipiente”, în care UE are un avantaj în materie de inovare și un potențial ridicat de creștere în viitor.

reprogramare a fondurilor NextGenerationEU ale statelor membre către compartimentele lor naționale din cadrul InvestEU și aducerea unor modificări punctuale normelor InvestEU pentru a spori capacitatea de asumare a riscurilor a acestuia.

În cadrul următorului CFM, punerea în aplicare a instrumentului de coordonare a competitivității va fi sprijinită de un nou Fond pentru competitivitate. Fondul va aborda problema pe care o reprezintă faptul că cheltuielile noastre sunt împrăștiate între prea multe programe care se suprapun, dintre care multe finanțează același lucru, dar impunând cerințe diferite, ceea ce creează dificultăți în ceea ce privește combinarea eficace a finanțării. Arhitectura cuprinzătoare a fondului îi va permite să sprijine proiectele europene de-a lungul întregului lor parcurs de investiții, din etapa de cercetare în cea de extindere, de implementare industrială și, în final, de producție. Fondul va putea să mobilizeze în mod flexibil ansamblul instrumentelor financiare de care dispunem: granturi, împrumuturi, capitaluri proprii și achiziții publice. În plus, pentru a-i asigura coerența și o capacitate de acțiune cât mai mare, finanțarea legată de viitoarele planuri naționale care combină reforme și investiții esențiale ar putea oferi stimulente financiare și sprijin pentru măsurile identificate prin intermediul instrumentului de coordonare.

Catalizatori ai acțiunilor emblematic

Pachetele omnibus de simplificare și definirea întreprinderilor mici cu capitalizare medie [26/2/2025]

- Portofelul întreprinderilor europene [2025]
- Strategia privind piața unică [T2 2025]
- Revizuirea Regulamentului privind standardizarea [2026]
- Uniunea economiilor și a investițiilor [T1 2025]
- Următorul CFM, inclusiv Fondul pentru competitivitate și Instrumentul de coordonare a competitivității [2025]
- O uniune a competențelor [T1 2025]
- Foaia de parcurs privind locurile de muncă de calitate [T4 2025]
- Inițiativa privind portabilitatea competențelor [2026]

3. Concluzii

În următorii ani, vom avea ca „stea polară” obiectivul renașterii puterii competitive a Europei. Europa dispune de toate atuurile necesare pentru a fi competitivă în economia mondială de mâine, dar este urgent să trecem la o treaptă de viteză superioară. Europa trebuie să își valorifice punctele forte și să își găsească rapid propria cale către o creștere a productivității bazată pe inovare, pentru a avea un viitor neutru din punct de vedere climatic. Busola pentru competitivitate ne indică drumul către o UE în care firmele inovatoare își pot desface rapid produsele pe piață, iar întreprinderile pot avea cu ușurință acces la finanțare datorită unei piețe de capital privat integrate și eficiente la nivelul întregii

UE. O Uniune în care un start-up își poate implanta și extinde activitățile, indiferent dacă furnizează bunuri sau servicii, oriunde în cadrul pieței unice. O Uniune în care un procent notabil din cei mai importanți actori mondiali din sectoarele tehnologiei profunde sunt europeni, iar sectoarele de producție și agricultorii îmbină cu succes competitivitatea cu tranziția lor către o producție sustenabilă și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. O Uniune în care lucrătorii se simt împliniți în locuri de muncă de calitate și se pot baza pe sisteme de protecție socială și pe plase de siguranță socială durabile. O Uniune în care toți clienții pot avea acces la energie și produse curate la prețuri abordabile, ori de câte ori și oriunde au nevoie de ele, datorită uneia dintre cele mai mari piețe continentale și infrastructuri de rețea din lume. O Uniune în care UE și statele membre își folosesc forța colectivă pentru a acționa împreună și a reduce dependențele excesive.

Busola propune o nouă abordare în materie de competitivitate care îmbină politicile industriale, investițiile și reformele și care este articulată în jurul unei viziuni comune. Fiecare componentă o consolidează pe cealaltă. Reformele pentru aprofundarea pieței unice sunt necesare pentru ca politicile industriale și investițiile să aibă un impact maxim, să mărească dimensiunea piețelor, să faciliteze extinderea întreprinderilor și să mențină o presiune concurențială sănătoasă în beneficiul întreprinderilor și al lucrătorilor. Această abordare se bazează pe un efort de simplificare de amploare și pe un nou cadru de guvernare pentru coordonarea acțiunilor la nivelul UE și la nivelul statelor membre.

Competitivitatea nu este doar responsabilitatea UE. Instituțiile UE, guvernele naționale, autoritățile regionale și întreprinderile trebuie să își intensifice eforturile pentru a face față acestei provocări, colaborând în cadrul **unui efort comun** și ducând angajamentele asumate și cooperarea la un nou nivel. Instrumentul de coordonare a competitivității va fi un vector esențial pentru îndeplinirea priorităților strategice. Pentru a-și atinge aceste obiective, Comisia va iniția un dialog cu părțile interesate în cadrul unor consultări strânse și periodice pentru a identifica domeniile de interes prioritare și pentru a găsi soluții care să simplifice contextul în care își desfășoară activitatea întreprinderile. Dialogul social va continua să fie un element central în această privință.

Busola va încadra activitatea Comisiei pe toată durata mandatului său. Stimularea competitivității nu este un obiectiv care să poată fi atins peste noapte. Unele dintre măsurile incluse în Busolă vor fi prezentate rapid și pot da rapid rezultate tangibile. Multe dintre acestea vor produce însă rezultate pe termen mediu și vor cere perseverență. Progresele înregistrate în ceea ce privește obiectivele Busolei pentru competitivitate vor fi monitorizate și raportate anual prin intermediul Raportului anual privind piața unică și competitivitatea.

Avem o fereastră de oportunitate limitată. UE este în fața unei alegeri: fie acționează la unison și asigură un viitor de prosperitate durabilă pentru toți europenii, fie acceptă diviziunea și declinul economic.

Comisia invită Parlamentul European, Consiliul și Consiliul European, precum și partenerii sociali să aprobe Busola pentru competitivitate și să contribuie în mod activ la punerea în aplicare a inițiativelor pe care le conține.